ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
Tobacco Control Research and Knowledge Management Center (TRC)
www.trc.or.th
ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2567

ก้าวทันวิจัยกับ ศจย.

TRC research update

ร่วมปกป้อง เด็กและเยาวชนจากบุหรี่ไฟฟ้า

Director's Talk

บรรณาธิการ
ผศ.ดร.นพ.วิชช์ เกษมทรัพย์
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

ศจย. มุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการในมิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบอย่างรอบด้าน โดยเน้นพัฒนาฐานข้อมูล ด้านพฤติกรรมการบริโภคยาสูบ ผลกระทบด้านสุขภาพ เศรษฐศาสตร์ สังคม และเน้นการเชื่อมโยงข้อมูลกับภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านการควบคุมยาสูบในประเทศไทยและต่างประเทศ ให้การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะและการรณรงค์ควบคุมยาสูบของประเทศไทยอยู่บนฐานความรู้เชิงวิชาการที่ถูกต้อง ทันสมัย และเข้ากับบริบทปัญหาในปัจจุบัน เพื่อเป้าหมายในการลดการบริโภคยาสูบของประชากรไทยอย่างต่อเนื่อง

TRC Research Update ก้าวทันวิจัยกับ ศจย. จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการควบคุมยาสูบระหว่างภาคีเครือข่าย เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ และนำไปสู่การผลักดันการเปลี่ยนแปลงในสังคมบนฐานขององค์ความรู้ โดยฉบับนี้เน้นถึงความสำคัญของ **"ร่วมปกป้องเด็กและเยาวชนจากบุหรี่ไฟฟ้า"**

ผู้ช่วยบรรณาธิการ
หริสร์ ทวีพัฒนา

ประเด็นน่าสนใจในฉบับ

- จุดประเด็น : **"หยุดวิกฤตการระบาดบุหรี่ไฟฟ้าล่าเด็ก"** 4
- **"ธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้า หยุดโกหกได้แล้ว"** 7
- WHO แนะไทยเพิ่มความเข้มแข็งการบังคับใช้กฎหมาย **"ห้ามนำเข้า ห้ามขาย บุหรี่ไฟฟ้า"** 9
- วิกฤตบุหรี่ไฟฟ้าไทย ระบาดเพิ่ม 10 เท่าใน 1 ปี 11
- อึ้ง! บุหรี่ไฟฟ้า แปลงร่างเป็น **"Toy pod"** พบบุหรี่ไฟฟ้า **"ลักลอบขายออนไลน์"** อื้อ! 17
- ห่วงเด็กไทย ธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้า **"สร้างมายาคติ ความเชื่อผิด"** 21
- เจาะลึก **"เบื้องหลัง"** บุหรี่ไฟฟ้าระบาดหนักในเด็กไทย 23
- ปกป้องเด็ก เยาวชน **ตกเป็นเหยื่อบุหรี่ไฟฟ้า** 26
- เตรียมขับเคลื่อน **"ธรรมนูญสุขภาพ"** ในสถานศึกษา สร้างค่านิยม **"คนรุ่นใหม่ ไม่เอาบุหรี่ไฟฟ้า"** 28
- มองมิติกฎหมาย **"บุหรี่ไฟฟ้า"** ร้ายแรงเทียบ **"ยาบ้า"** 30
- 4 มาตรการเข้ม **"ปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้า"** 33
- บุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย **"ใครได้ใครเสีย"** 34
- ไทย **"สอบตก"** ป้องกันการแทรกแซงจากธุรกิจยาสูบ 35
- การใช้บุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนทั่วโลก : มาตรการสากลในการป้องกันและควบคุม 37
- แวดวง ศจย. 42

ขับเคลื่อน ศจย.

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทย์ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ศจย.
www.trc.or.th

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

ผู้บริหาร

ศจย. 2567-2569

ผศ.ดร.นพ.วิชช์ เกษมทรัพย์
ผู้อำนวยการ

ศ.นพ.รณชัย คงสกนธ์
ที่ปรึกษา

รศ.พญ.ภัศรา จงขจรพงษ์
รองผู้อำนวยการ (ฝ่ายวิชาการและวิจัย)

ศ.พญ.สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์
รองผู้อำนวนการ (ฝ่ายบริหาร)

มหาวิทยาลัยมหิดล โดย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
ได้รับผิดชอบในการดำเนินงานของ
ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
โดยมีภารกิจหน้าที่ด้านการสนับสนุนงานวิจัย
พัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ
เฝ้าระวัง ควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และสังเคราะห์นโยบาย
อันจะนำไปสู่การกำหนดทิศทาง เพื่อการควบคุมยาสูบ
ซึ่งจะทำงานร่วมกับคณะทำงาน และภาคีเครือข่ายต่างๆ
ในการสนับสนุนงานวิชาการเพื่อการควบคุมยาสูบ

จุดประเด็น กองบรรณาธิการ

วิกฤตการระบาดบุหรี่ไฟฟ้าล่าเด็ก

วัตถุประสงค์ที่จะต้องเร่งหาแนวทางร่วมกันในขณะนี้ คือการสร้างการรับรู้โทษจากภยันตรายและการเสพติดของบุหรี่ไฟฟ้าให้แก่เด็ก เยาวชน รวมถึงสาธารณชน ซึ่งพบว่าผู้คนในสังคมยังมีความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ทำให้การระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมาก

ไม่ว่าจะเป็นจำนวนการสูบในกลุ่มคนทั่วไป (อายุ 15 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้นจาก 7.8 หมื่นคน ในปี 2564 กลายเป็น 7 แสนคน ในปี 2565 หรือเพิ่มถึง 10 เท่า และที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งคือ อัตราการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในเด็กนักเรียนไทย (อายุ 13-15 ปี) ได้เพิ่มขึ้นจาก 3.3% เป็น 8.1% และ 17.6% ในปี 2558, 2564 และ 2565 ตามลำดับ

ที่ผ่านมายอดขายของบุหรี่มวนแบบดั้งเดิมนั้นมีอัตราต่ำลงทั่วโลก อันเป็นผลจากการร่วมกันรณรงค์ถึงโทษและพิษภัยที่มีมาอย่างยาวนาน อย่างไรก็ตามเมื่อบริษัทบุหรี่เริ่มอยู่ไม่ได้ **เราจึงได้พบกับบุหรี่ไฟฟ้าที่เข้ามาเป็นนวัตกรรมใหม่ ร่วมกับการสร้างมายาคติว่ามีความปลอดภัยกว่าบุหรี่มวน แต่ปัจจุบันข้อมูลทางวิชาการล้วนยืนยันแล้วว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นไม่ได้มีความปลอดภัยกว่าแต่อย่างใด** โดยเราจะเห็นได้ว่าบุหรี่มวนนั้นใช้เวลาราว 30-50 ปี จึงเริ่มมีรายงานการก่อโรคมะเร็งในส่วนต่างๆ ของร่างกาย แต่กับบุหรี่ไฟฟ้าที่เพิ่งเกิดขึ้นมาเพียงไม่เกิน 15 ปี ขณะนี้มีรายงานที่พบแล้วว่าเพิ่มโอกาสเป็นมะเร็งมากกว่าคนที่ไม่สูบถึง 2.2 เท่า

อย่างเดียวที่บุหรี่ไฟฟ้าเคลมแล้วเป็นจริงคือ การไม่มีสารทาร์ หรือน้ำมันดินที่เกิดจากการเผาไหม้แบบบุหรี่มวน แต่สารเคมีที่เหลืออีกกว่า 7,000 ชนิด ยังคงมีเท่าเทียมกัน ซ้ำร้ายในบุหรี่ไฟฟ้ากลับมีนิโคตินสังเคราะห์ ที่ทำให้ร่างกายดูดซึมได้เยอะขึ้น เร็วขึ้น และเติมได้ไม่จำกัด ต่างจากบุหรี่มวนที่มีนิโคตินธรรมชาติในปริมาณคงที่มาจากโรงงาน และสิ่งสำคัญคือ การปรุงแต่งน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าจนมีความหอมหวาน

มีรสชาติมากกว่า 16,000 ชนิด ซึ่งกลายเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เด็กและเยาวชนทั่วโลกเลือกสูบ และนำมาสู่การเสพติด โดยไม่พบว่าช่วยในการเลิกบุหรี่มวนได้แต่อย่างใด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยมี 4 ฉบับ ได้แก่ 1) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ.2557 ที่กำหนดในเรื่องของการห้ามนำเข้า 2) คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 กำหนดให้ห้ามขาย และห้ามให้บริการ 3) พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.2560 ห้ามนำเข้า และห้ามครอบครอง และ 4) พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 ห้ามสูบในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งทั้งหมดนี้มีทั้งในส่วนของโทษปรับและโทษจำคุกด้วย **ถ้าพิจารณาจากสถานะทางกฎหมาย บุหรี่ไฟฟ้าสามารถเทียบเคียงได้กับการเป็นยาเสพติด เพราะมีทั้งการห้ามนำเข้า ห้ามขาย ห้ามให้บริการ รวมถึงห้ามครอบครอง** คำถามคือขณะนี้มีถือกันอยู่ในมือของคนทั่วไปได้อย่างไร ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่เราต้องสร้างการรับรู้เรื่องกฎหมาย เพราะยังมีคนที่ไม่เข้าใจเรื่องนี้กันอีกมาก รวมทั้งต้องมาร่วมกันหาแนวทางในการเฝ้าระวัง บังคับใช้กฎหมาย และยืนยันถึงความจำเป็นของนโยบายและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้า

สิ่งสำคัญที่จะต้องทำควบคู่ไปการปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้าก็คือการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องกับเด็ก เยาวชน และสังคม

ปัจจุบันเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่มวน แต่กระโจนเข้ามาสู่การใช้บุหรี่ไฟฟ้า เนื่องด้วยความไม่รู้ถึงพิษภัย และด้วยเพราะการตลาด ซึ่งข้อมูลผลสำรวจของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมในประเทศไทย พบว่า จำนวน 35% ไม่เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าทำให้ปอดอักเสบ และ 40% ไม่เชื่อว่าทำให้เกิดหัวใจวาย ทั้งที่สิ่งเหล่านี้ได้รับการพิสูจน์ทางการแพทย์และมีรายงานออกมาแล้ว **เพราะฉะนั้นในการปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้า สิ่งสำคัญที่จะต้องทำควบคู่ไปด้วยก็คือการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องกับเด็ก เยาวชน และสังคม**

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. **ขอให้รัฐคงไว้ซึ่งนโยบายห้ามนำเข้าและห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า**
2. **ขอให้รัฐเร่งปราบปรามบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ต่อร้านค้าบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งการขายในสถานที่และในสื่อออนไลน์** พร้อมติดตามสืบหาต้นตอของผู้กระทำความผิด รวมทั้งมีแนวทางการป้องกันให้กับผู้ให้บริการธุรกิจแพลตฟอร์มออนไลน์ ธุรกิจโลจิสติกส์ ธุรกิจไปรษณีย์ และขนส่งเอกชน
3. **ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เฝ้าระวัง เปิดโปงกลยุทธ์ ป้องกันการแทรกแซงนโยบายรัฐจากอุตสาหกรรมยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้า** เพื่อปกป้องประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนจากภัยบุหรี่ไฟฟ้า
4. **ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เร่งรณรงค์และให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ทุกภาคส่วน** บูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชน รู้เท่าทันพิษภัย การเสพติด และการตลาดของบุหรี่ไฟฟ้า ในระบบการศึกษาทุกระดับและในชุมชน

ข้อเสนอแนะระยะสั้น

- กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เผยแพร่ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับผลเสียของบุหรี่ไฟฟ้าทางสื่อออนไลน์
- กระทรวงศึกษาธิการ เร่งผลิตคู่มือและสื่อการสอน รวมทั้งออกแบบหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพสำหรับครูแกนนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน
- รัฐควรมีนโยบายให้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ร่วมกันปราบปรามควบคุม การขายบุหรี่ไฟฟ้าทางร้านค้าและสื่อออนไลน์ และควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อสอดส่อง เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสผู้ขายหรือผู้ให้บริการเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า
- กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค ควรเป็นหน่วยงานหลัก ในการประสานให้การดำเนินการมีทิศทางเดียวกัน ในการเฝ้าระวังการโฆษณาส่งเสริมการขาย การทำตลาดบุหรี่ไฟฟ้าและดำเนินคดีกับ Influencer ตามมาตรา 30 ของ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

ข้อเสนอแนะระยะกลางถึงระยะยาว

- แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 เช่น แก้ไขนิยาม **“ผลิตภัณฑ์ยาสูบ”** ตามมาตรา 4 เพื่อให้ครอบคลุมบุหรี่ไฟฟ้าทุกประเภท
- กระทรวงสาธารณสุขเพิ่มตัวชี้วัดของเจ้าหน้าที่ สสจ. เรื่องบุหรี่ไฟฟ้าเป็นการเฉพาะ
- กรมศุลกากร สตช. ทบทวนการตีความกรณีการใช้และครอบครองบุหรี่ไฟฟ้า ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560

อ้างอิง : https://www.nationalhealth.or.th/th/node/4835. https://www.hfocus.org/content/2024/02/29854.

ธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้า หยุดโกหกได้แล้ว

กองบรรณาธิการ

บริษัทบุหรี่หยุดโกหกได้แล้วว่า **“บุหรี่ไฟฟ้า เป็นผลิตภัณฑ์ลดอันตราย”** **“Harm reduction products”**

ทั้งนี้องค์การอนามัยโลก ประกาศแผนรณรงค์ใหม่ **เปิดโปงพฤติกรรมที่บริษัทบุหรี่ “โกหก” ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ๆ**

โดยกำหนดประเด็นรณรงค์วันงดสูบบุหรี่โลก ปี 2567 ว่า **“Stop the lies”** ด้วยการเน้นที่บุหรี่ไฟฟ้า ภาษาไทยใช้คำขวัญว่า **“บุหรี่ไฟฟ้า หยุดโกหกได้แล้ว” พร้อมเรียกเรียกร้องให้อุตสาหกรรมยาสูบหยุดการแทรกแซงนโยบายสุขภาพ เพื่อคุ้มครองเยาวชนจากอันตรายถึงชีวิตของผลิตภัณฑ์ยาสูบ**

องค์การอนามัยโลก ระบุ **ประเด็นที่บริษัทบุหรี่และเครือข่ายองค์กรบังหน้า ได้โกหกไว้ มีตั้งแต่ บุหรี่ไฟฟ้าอันตรายน้อยกว่าบุหรี่มวน บุหรี่ไฟฟ้าช่วยให้คนเลิกสูบบุหรี่มวน นิโคตินไม่ใช่สารที่ทำให้เกิดโรคต่างๆ** ฯลฯ

บริษัทบุหรี่ โกหกเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการต่างๆ ในการเผยแพร่ข้อมูลเท็จ ข้อมูลที่บิดเบือน ผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ

- องค์กรบังหน้า องค์กร / บุคคลที่ 3
- โซเชียลมีเดีย / อินฟลูเอนเซอร์
- อุปถัมภ์กิจกรรมต่าง ๆ
- สนับสนุนงานวิจัยที่มีอคติ
- สนับสนุนกิจกรรม **“แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม”** ด้านอื่นๆ เพื่อสร้างความชอบธรรม

จึงเป็นเรื่องที่ไม่น่าแปลกใจ ที่เครือข่ายล็อบบี้ยิสต์บุหรี่ไฟฟ้าทั่วโลก โจมตีข้อแนะนำในการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าขององค์การอนามัยโลก

บุหรี่ไฟฟ้า หยุดโกหกได้แล้ว

World Health Organization

31 พฤษภาคม 2567
วันงดสูบบุหรี่โลก

WHO เรียกร้องให้อุตสาหกรรมยาสูบหยุดการแทรกแซงนโยบายสุขภาพ เพื่อคุ้มครองเยาวชนจากอันตรายถึงชีวิตของผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ที่ประชุมภาคีอนุสัญญาควบคุมยาสูบครั้งที่ 10 ซึ่งมีขึ้นระหว่างวันที่ 5 - 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ณ ประเทศปานามา "ไม่รับ" ข้อเสนอของภาคีบางประเทศ ที่จะให้ที่ประชุมมีมติตั้งคณะทำงาน (Working group) เพื่อศึกษาประเด็นบุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ลดอันตราย Harm reduction products

ขณะที่องค์การอนามัยโลก เปิดโปงพฤติกรรมที่บริษัทบุหรี่ "โกหก" ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ ๆ ด้วยการกำหนดประเด็นรณรงค์วันงดสูบบุหรี่โลกปีนี้ว่า "Stop the lies" โดยเน้นที่บุหรี่ไฟฟ้า ภาษาไทยใช้คำขวัญว่า "บุหรี่ไฟฟ้า : หยุดโกหกได้แล้ว"

อ้างอิง : New WHO campaign highlights tobacco industry tactics to influence public health policies
https://www.who.int/news/item/16-11-2023-new-who-campaign-highlights-tobacco-industry-tactics-to-influence-public-health-policies

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ashthailand

ศ.นพ. ประกิต วาทีสาธกกิจ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2567

อ้างอิง : New WHO campaign highlights tobacco industry tactics to influence public health policies. https://www.who.int/news/item/16-11-2023-new-who-campaign-highlights-tobacco-industry-tactics-to-influence-public-health-policies.

WHO แนะไทย

เพิ่มความเข้มแข็งการบังคับใช้กฎหมาย “ห้ามนำเข้า ห้ามขาย บุหรี่ไฟฟ้า”

กองบรรณาธิการ

WHO ให้ข้อมูล **“ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า”** ต่อ กมธ.วิสามัญ บุหรี่ไฟฟ้า ย้ำอันตราย! เด็กและเยาวชนตกเป็นเป้าหมายการตลาด หนุนไทย ห้ามนำเข้า ห้ามขาย เพิ่มความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย รัฐควรปกป้องนโยบายสาธารณะจากการแทรกแซงโดยอุตสาหกรรมยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้า

เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2567 ที่ผ่านมา ผู้อำนวยการองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย และคณะ ได้เข้าให้ข้อมูล *‘ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า’* ต่อ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษากฎหมายและมาตรการควบคุมกำกับบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยของรัฐสภา โดยสรุปได้ ดังนี้

1. บุหรี่ไฟฟ้าอันตรายและเสพติด โดยน้ำยาในบุหรี่ไฟฟ้าประกอบด้วยนิโคติน สารแต่งกลิ่นรส และสารประกอบอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพิษส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เสี่ยงเกิดมะเร็ง ปอดอักเสบเฉียบพลัน ส่งผลเสียต่อระบบหลอดเลือดหัวใจ และการได้รับไอบุหรี่ไฟฟ้ามือสองยังเป็นอันตรายต่อผู้ที่อยู่รอบข้างอีกด้วย ทั้งนี้ นิโคตินในบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสารเคมีที่มีฤทธิ์เสพติดรุนแรง ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางสมองของเด็กและวัยรุ่น ซึ่งช่วงวัยนี้จะมีความไวต่อการเสพติดนิโคตินเป็นอย่างมาก

2. เด็กและเยาวชนตกเป็นเป้าหมายการตลาดของบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งมีการทำการตลาดส่วนใหญ่ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์และอินฟลูเอนเซอร์ จึงสามารถเข้าถึงเด็กและเยาวชนจำนวนมากได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้นเพิ่มความเสี่ยงต่อการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในเด็กและเยาวชน ซึ่งการได้พบเห็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในสื่อสังคมออนไลน์นั้น เพิ่มความอยากลองและมีผลต่อทัศนคติที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งนี้บุหรี่ไฟฟ้ามีการแต่งกลิ่นรสถึง 16,000 รูปแบบ จากการศึกษาพบว่า กลิ่นรสที่ดึงดูดใจของบุหรี่ไฟฟ้านั้น เป็นปัจจัยให้ริเริ่มทดลองใช้บุหรี่ไฟฟ้าในเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดการเสพติดและใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นประจำต่อไป นอกจากนั้นบุหรี่ไฟฟ้ายังมีการออกแบบรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ให้ดูทันสมัย มีสีสันดึงดูดใจ มีรูปลักษณ์ที่คล้ายกับของใช้ชนิดอื่นๆ และเป็นตัวการ์ตูน นอกจากล่อใจเด็กยังเป็นการหลบซ่อนจากครูหรือผู้ปกครอง

3. อัตราการใช้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเพิ่มขึ้นสูงมากในเด็กและเยาวชน จากการสำรวจการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในเด็กสูงกว่าอัตราการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในผู้ใหญ่ในหลาย ๆ ประเทศ เช่นเดียวกับในประเทศไทยพบว่าอัตราการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเด็กอายุ 13-15 ปี เพิ่มขึ้นจาก 3.3% ในปี 2558 เป็น 17.6% ในปี 2565 นอกจากนั้นการศึกษาทางระบาดวิทยาหลายฉบับพบตรงกันว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มอัตราการใช้บุหรี่มวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่เคยสูบบุหรี่ถึง 3 เท่า

4. บุหรี่ไฟฟ้าไม่ช่วยในการเลิกบุหรี่ ถึงแม้ว่าบุหรี่ไฟฟ้าจะได้รับการโฆษณาว่าช่วยในการเลิกบุหรี่ แต่จากข้อมูลและหลักฐานที่ได้จากการใช้จริงยังไม่พบว่ามีประสิทธิภาพในการช่วยเลิกบุหรี่ในประชากรทั่วไป โดยพบว่าสามารถเลิกบุหรี่มวนได้แต่ติดบุหรี่ไฟฟ้าแทน ซ้ำร้ายบางรายต้องใช้ทั้งคู่ (dual users) แสดงว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้าส่งผลให้มีการเสพติดนิโคตินในระยะยาว ทั้งนี้ด้วยเหตุผลเรื่องอันตรายต่อสุขภาพจากการใช้บุหรี่ไฟฟ้าประกอบกับความเสี่ยงที่จะเสพติดนิโคตินต่อเนื่อง ทำให้สรุปได้ว่าบุหรี่ไฟฟ้าไม่ได้มีประสิทธิภาพในการช่วยเลิกบุหรี่เมื่อเทียบกับวิธีอื่นๆ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมที่จะใช้เพื่อการช่วยเลิกบุหรี่นั้นควรแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการใช้

ข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลก

แต่ละประเทศควรเร่งดำเนินมาตรการอย่างเร่งด่วนเพื่อปกป้องเด็กและเยาวชน โดยการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อลดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการที่ครอบคลุมในการควบคุมการใช้บุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ **สำหรับประเทศไทยซึ่งมีกฎหมายห้ามนำเข้าและห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าอยู่แล้วนั้น ควรจะต้องเพิ่มความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย และมีมาตรการติดตามและเฝ้าระวังการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบมาตรการทางสาธารณสุขที่เหมาะสม นอกจากนั้นรัฐควรจะปกป้องนโยบายสาธารณะจากการแทรกแซงโดยอุตสาหกรรมยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้า**

อ้างอิง : https://www.hfocus.org/content/2024/02/29792.

วิกฤต บุหรี่ไฟฟ้าไทย ระบาดเพิ่ม 10 เท่า ใน 1 ปี

ผศ.ดร.ศรัณญา เบญจกุล / ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2564 พบประชากรไทยมีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า **0.14 %** คิดเป็นจำนวน **78,742** คน ของประชากรอายุ **15** ปีขึ้นไป โดยเป็นเยาวชนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า อายุ **15-24** ปี จำนวน **24,050** คน และการสำรวจสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ปี 2565 ภายใต้โครงการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดบุหรี่ ของมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยมีขนาดตัวอย่างอายุ **15** ปีขึ้นไป พบอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า **1.21%** คิดเป็นจำนวน **709,677** คน โดยเป็นเยาวชนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า อายุ **15-24** ปีจำนวน **269,553** คน

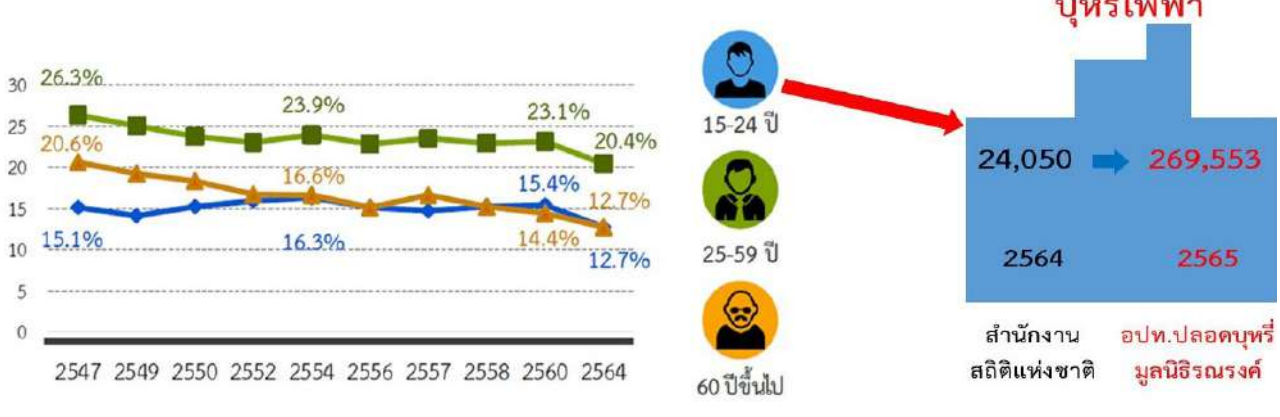

สถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย

ข้อมูลสถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชากรไทย จะทำให้ทราบขนาดของปัญหาที่จำเป็นสำหรับการจัดทำนโยบาย และกำหนดแผนงานโครงการเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดและป้องกันผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะเกิดขึ้นกับประชากรไทยได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น จึงแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชากรวัยผู้ใหญ่ และเยาวชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชากรวัยผู้ใหญ่

ประเทศไทย เริ่มจัดเก็บข้อมูลการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในประชากรไทยวัยผู้ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ **15** ปีขึ้นไป เป็นครั้งแรกในปี 2557 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และนับถึงปัจจุบันนี้ ผลสำรวจการสูบบุหรี่ไฟฟ้าระดับชาติมีทั้งสิ้น 3 รอบการสำรวจ ได้แก่ ปี 2557, 2560 และ 2564 ซึ่งข้อค้นพบที่ได้นี้ หากเปรียบเทียบระหว่างปี 2557 หรือปี 2560 กับปี 2564 กล่าวได้ว่า คนไทยสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผลสำรวจ 2 รอบล่าสุด (ปี 2560 และ 2564) พบการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น **7** เท่า

สำหรับสถานการณ์ในปี 2564 พบว่า ประชากรชายมีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าประชากรหญิงกว่า **13** เท่า โดยมีจำนวน **71,486** คน (**0.26%**) และ **7,256** คน (**0.02%**) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่าประชากรอายุ **15 – 24** ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าสูงสุด คิดเป็นร้อยละ **0.26** นอกจากนี้ ยังพบประชากรไทยที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า ส่วนใหญ่ซื้อบุหรี่ไฟฟ้าทางอินเตอร์เน็ตสูงสุด ร้อยละ **75.7**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า

1) ร้อยละ 32.2 ของประชากรไทย (18.4 ล้านคน จาก 57 ล้านคน) รู้จักบุหรี่ไฟฟ้า

2) ในจำนวนประชากรที่รู้จักบุหรี่ไฟฟ้านี้ เมื่อจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 รู้จักและไม่สูบบุหรี่ใดๆ กับกลุ่ม 2 ใช้บุหรี่ไฟฟ้า พบว่ากลุ่ม 1 เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายเท่ากับหรือไม่แตกต่างจากบุหรี่ทั่วไป ขณะที่กลุ่ม 2 แม้ส่วนใหญ่เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป แต่ 1 ใน 3 (ร้อยละ 34.5) เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายเท่ากับหรือไม่แตกต่างจากบุหรี่ทั่วไป และ

3) ทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ช่วยเลิกบุหรี่

นอกจากนี้ ยังมีอีก 2 แหล่งข้อมูลที่มีกระบวนการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานเชิงวิชาการเช่นเดียวกับการดำเนินงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่สามารถอ้างอิงผลสำรวจกลับไปสู่ประชากรไทยได้ และมีผลสำรวจการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ดังนี้

1. การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2562-2563 โดยมีขนาดตัวอย่างอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 22,698 คน ใน 20 จังหวัด และเมื่อคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักเพื่อประมาณค่าข้อมูล พบอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าปัจจุบัน หรือในรอบ 30 วันที่ผ่านมา ร้อยละ 1.0% โดยประชากรชายสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าประชากรหญิง (ร้อยละ 1.9 vs ร้อยละ 0.3) และกลุ่มอายุ 15 – 29 ปี สูบสูงสุด ร้อยละ 3.6 รองลงมาเป็นลำดับ ได้แก่ อายุ 30 – 44 ปี, 45 – 59 ปี และ 60 – 69 ปี ร้อยละ 0.7, 0.2, และ 0.0 ตามลำดับ

2. การสำรวจสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ปี 2565 ภายใต้โครงการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดบุหรี่ ของมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (หรือเรียกว่า ฐานข้อมูล อปท. โดยมีขนาดตัวอย่างอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 85,887 คน ใน 32 จังหวัด และเมื่อคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักเพื่อประมาณค่าข้อมูล พบอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าปัจจุบัน ร้อยละ 1.21 คิดเป็นจำนวน 709,677 คน โดยประชากรชายสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าประชากรหญิง และกลุ่มอายุ 20 –24 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าสูงสุด

โดยสรุป อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของประชากรไทยอายุ 15 ขึ้นไป จากแหล่งข้อมูลข้างต้นที่มีกระบวนการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบและถ่วงน้ำหนักเพื่อประมาณค่าประชากรไทยในช่วงเวลาที่สำรวจนั้น แสดงให้เห็นว่าประชากรไทยวัยผู้ใหญ่ มีแนวโน้มสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

สถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนไทย

เมื่อพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนวัยเรียนในสถานศึกษาจากผลสำรวจระดับชาติ รวมถึงผลสำรวจอื่นที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ รวมมีกรอบสุ่ม (Sampling frame) ที่สามารถนำเสนอผลให้เป็นตัวแทนประชากร (Representative) ได้อย่างน่าเชื่อถือ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 การสำรวจระหว่างปี 2558 – 2565 โดยครอบคลุมเยาวชนในระดับการศึกษาทั้งมัธยมศึกษาของสายสามัญ สายวิชาชีพ และอุดมศึกษา รวมถึงกลุ่มสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีข้อค้นพบเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งโดยรวม และจำแนกตามเพศ

ซึ่งสามารถสรุปข้อค้นพบได้ 5 ประเด็น ได้แก่

1) นักเรียนในสายวิชาชีพ ใช้บุหรี่ไฟฟ้าสูงกว่าสายสามัญ

2) นักศึกษาในสายวิชาชีพสุขภาพ ยังคงใช้บุหรี่ไฟฟ้า

3) นักเรียนชายใช้บุหรี่ไฟฟ้ามากกว่านักเรียนหญิง

4) สามเณร ยังเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าได้ แม้อาศัยอยู่ในวัดที่เป็นสถานที่สาธารณะที่เป็นเขตปลอดบุหรี่ 100% และ

5) เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนไทยในสถานศึกษา จาก 7 การสำรวจนี้ กับเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2565 ที่พบการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนโดยรวมที่มีอายุ 13 – 18 ปี (Grade 7 – 12) ร้อยละ 9.4 (8.0, 11.1) โดยนักเรียนที่มีอายุ 13 – 14 ปี (Grade 7 – 8) ร้อยละ 3.3 (2.6, 4.2) และนักเรียนที่มีอายุ 15 – 18 ปี (Grade 9 – 12) ร้อยละ 14.1 (12.4, 16.0)

สถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าของเด็กและเยาวชนไทย น่าวิตกกังวลอย่างยิ่งเพราะอยู่ในช่วงระบาดขาขึ้น ที่จำเป็นต้องประสานความร่วมมืออย่างเป็นระบบและเข้มข้นจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคีเครือข่าย ซึ่งสิ่งที่สำคัญต้อง *'คงกฎหมายห้ามนำเข้าห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า'* เพราะหากคิดว่าคุมไม่ได้ก็ยกเลิกกฎหมายห้ามนำเข้า ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าไปเลย ไทยจะยิ่งตกอยู่ในสถานการณ์ลำบากกว่านี้ เหมือนแคนาดาและนิวซีแลนด์ที่เมื่อยกเลิกกฎหมายแล้ว อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนพุ่งขึ้น **2-5** เท่า ใน 3 ปี **ดังนั้นสิ่งที่ไทยจะต้องทำเร่งด่วนนอกเหนือจากห้ามนำเข้า คือ *'เข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายให้เคร่งครัด ในการจับ ปรับ อย่างจริงจัง ห้ามโฆษณาและห้ามขายโดยเฉพาะในสื่อออนไลน์'*** เหมือนกับที่สิงคโปร์และฮ่องกงดำเนินการ คาดการณ์ว่าอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชนไทยจะไม่เพิ่มขึ้นและจะค่อยๆ ลดลง **1.7%** ใน 3 ปี

การขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า : บทเรียนจากประเทศสิงคโปร์และฮ่องกง

การควบคุมปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้า : บทเรียนจากสิงคโปร์

ผศ.ดร.ศรีรัช ลาภใหญ่ นักวิชาการอิสระ ผู้ถอดบทเรียนจากสิงคโปร์ของ Mr.Willy Ng ผู้ช่วยผู้อำนวยการ Health Sciences Authority (Singapore)

สิงคโปร์ ห้ามนำเข้าและจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าในปี ค.ศ.2011 ภายใต้ข้อห้ามผลิตภัณฑ์ทำเทียมบุหรี่ (prohibition on imitation tobacco products) ผลิตภัณฑ์ทำเทียมบุหรี่ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ขนมและอาหาร ของเล่น เครื่องมือ หรือสิ่งอื่นใดที่เลียนแบบ หรือเหมือนบุหรี่ สามารถสูบได้หรือออกแบบให้เลียนแบบการสูบและมีบรรจุภัณฑ์เหมือนบุหรี่ สิงคโปร์ขยายให้ครอบคลุมการห้ามใช้ ห้ามครอบครอง ห้ามซื้อขาย ในปี ค.ศ.2017 ภายใต้กฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ (Tobacco Act) ภายใต้กฎหมายนี้ สิงคโปร์จึงห้ามนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า จำหน่าย จ่ายแจก ซื้อขาย ครอบครองใช้ ห้ามโฆษณา ส่งเสริมการขาย และห้ามการให้ทุนอุปถัมภ์ โดยรัฐบาลเล็งเห็นว่า ควรห้ามเด็ดขาด ดีกว่าปล่อยให้บุหรี่ไฟฟ้าเข้ายึดครองตลาดเหมือนในสหรัฐอเมริกา อังกฤษและประเทศอื่นที่อนุญาต และเห็นว่า บุหรี่ไฟฟ้าเป็นประตูสู่การเสพนิโคตินและนำไปสู่

การสูบบุหรี่มวนต่อไป อย่างไรก็ตาม กฎหมายนี้อนุญาตให้บริษัทที่นำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าสามารถยื่นจดทะเบียนภายใต้กฎหมายผลิตภัณฑ์สุขภาพได้ หากพิสูจน์ได้ว่า บุหรี่ไฟฟ้าสามารถช่วยเลิกบุหรี่มวนได้จริง โดยต้องพิสูจน์ความปลอดภัยและประสิทธิภาพ แต่พบว่า ไม่มีบริษัทใดสามารถทำได้ทั้งนี้ นอกจากห้ามโฆษณา บุหรี่ไฟฟ้า ห้ามเผยแพร่หรือช่วยเหลือในการโฆษณาเผยแพร่แล้วนั้น

ซึ่งยังห้ามการเผยแพร่โฆษณาบุหรี่ไฟฟ้าที่เป็นโฆษณาจากต่างประเทศมาเผยแพร่ในประเทศอีกด้วย โทษผิดมีค่าปรับ **10,000** เหรียญ จำคุกไม่เกิน **6** เดือนหรือทั้งสองอย่าง หากทำผิดเป็นครั้งที่สอง โทษเพิ่มขึ้นเท่าตัว โทษอัตราเดียวกับการทำผิดในด้านการนำเข้า ครอบครองเพื่อขาย ครอบครองส่วนประกอบ ส่วนโทษของผู้ใช้ในด้านการซื้อใช้ และครอบครอง ค่าปรับ **2,000** เหรียญ

ทั้งนี้ใช้มาตรการหลายประการร่วมกันกับหลายหน่วยงานเพื่อบังคับใช้กฎหมาย ควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า ดังนี้

1) ให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชน โดยกระทรวงสาธารณสุข

2) ร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ผ่านกระทรวงศึกษาธิการและมหาวิทยาลัย ในการอบรมครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา รายใดที่จับได้ว่าสูบบุหรี่ไฟฟ้า จะถือว่าผิดวินัย ต้องเข้าแผนบำบัดการ เลิกและพบผู้ให้คำปรึกษา

3) ติดตามการขายออนไลน์ ผ่านหน่วยงาน The Health Sciences Authority (HSA) ซึ่งจะเฝ้าระวังและติดตามการซื้อขาย โฆษณาออนไลน์ และหน่วยงาน HSA ทำงานร่วมกันกับแพลตฟอร์มออนไลน์และ e-commerce หลายเจ้า เช่น Facebook, Carousell, Instagram, Shopee, Lazada ในการปิดบัญชีผู้ค้าหรือถอนโฆษณา

จับกุมผู้ครอบครองบุหรี่ไฟฟ้า 465 ราย มียอดปรับผู้ค้าสูงถึง 99,000 เหรียญ ถอดถอนโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้าจากแพลตฟอร์มออนไลน์ไปได้ 4,210 โพสต์ ที่สำคัญ อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชน ลดลงจาก 11.8% ปี 2017 เป็น 10.1% ปี 2020

4) ตรวจตราด่านนำเข้าโดยหน่วยงาน Immigration and Checkpoints Authority (ICA) ตรวจตราการนำเข้าที่ด่านและพรมแดน และมีมาตรฐานการตรวจตราร่วมกันกับหน่วยงาน The Health Sciences Authority (HSA) ในกรณีลักลอบ หน่วยงาน ICA จะใช้เทคโนโลยีหลายอย่างในการตรวจค้น เช่น radiographic scanner, เครื่อง x-ray และเครื่องมืออื่นๆ ในการสกรีน

ซึ่งผลจากการบังคับใช้กฎหมาย พบว่า ตั้งแต่ปี 2017-2019 ตรวจพบการค้าบุหรี่ไฟฟ้าได้ **219** กรณี จับกุมผู้ครอบครองบุหรี่ไฟฟ้า **465** ราย ในปี 2018-2019 มียอดปรับผู้ค้าสูงถึง **99,000** เหรียญ จากกรณีนำเข้าและจำหน่าย ในปี 2021 ถอดถอนโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้าจากแพลตฟอร์มออนไลน์ไปได้ **4,210** โพสต์ ที่สำคัญ อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชนลดลงจาก **11.8%** ปี 2017 เป็น **10.1%** ปี 2020

เมื่อถอดบทเรียนจากประเทศสิงคโปร์ พบว่ามี 5 ประการ ดังนี้

1. บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็ง
2. มีโทษที่สูง เพื่อไม่ให้คนฝ่าฝืน
3. ร่วมงานกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ
4. ระบุปัญหาการบังคับใช้และการแก้ปัญหาอย่างชัดเจน
5. นโยบายชัดเจน

การควบคุมปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้า : บทเรียนจากฮ่องกง

ศ.ดร.นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ผู้ถอดบทเรียนการบังคับใช้กฎหมายของฮ่องกง และประสบการณ์การรณรงค์ของ ศ.ดร. Judith Mackay ผู้อำนวยการ Asian Consultancy on Tobacco Control และ Senior Policy Advisor ของ WHO

กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่ เริ่มบังคับใช้ในฮ่องกง ปีค.ศ.1982 ซึ่งอัตราการสูบบุหรี่ในขณะนั้นคือ ร้อยละ **23.3** หลังจากนั้นมีการใช้แนวทางบูรณาการและความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางภาษี การให้ความรู้ และบริการคลินิกเพื่อเลิกสูบบุหรี่ สอดคล้องกับมาตรการของกรอบอนุสัญญาควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก และมาตรการ MPOWER ส่งผลให้อัตราการสูบบุหรี่ในปี ค.ศ.2021 ลดลงที่ร้อยละ **9.5**

ตั้งแต่กลางปี ค.ศ.2018 รัฐบาลเสนอ (ร่าง) กฎหมายเพื่อควบคุมบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ และนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ วิชาชีพด้านการแพทย์ เครือข่ายด้านการศึกษา ผู้ปกครอง รวมทั้งบุคคลสาธารณะ ต่างแสดงความวิตกกังวล หากไม่ใช้กฎหมายการห้ามผลิตภัณฑ์บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์อย่างเด็ดขาด หลังจากพิจารณาข้อดี - ข้อเสียระหว่างการห้ามอย่างสิ้นเชิง และการควบคุมผลิตภัณฑ์บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลฮ่องกงตัดสินใจผ่านกฎหมายในเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ.2019 ห้ามการนำเข้า การผลิต การขาย การจัดจำหน่าย และการโฆษณา ผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ทุกชนิด รวมถึงบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ประเภทให้ความร้อน และบุหรี่สมุนไพร

อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชน ลดลงจาก 10.2% ปี 2019 เป็น 9.5% ปี 2021

การจัดทำประชาพิจารณ์ (ร่าง) กฎหมายห้ามผลิตภัณฑ์บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ และนวัตกรรมยาสูบรูปแบบใหม่ตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ.2019 และต้องยุติลงในเดือนมิถุนายน ค.ศ.2020 หลังจากวันที่ 16 ตุลาคม ค.ศ.2020 จึงเริ่มการพิจารณากฎหมายดังกล่าว ซึ่งมีข้อโต้แย้งว่า บุหรี่ประเภทให้ความร้อนไม่ควรถูกห้าม ความพยายามโต้แย้งว่าควรควบคุมบุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ประเภทให้ความร้อน มากกว่าการห้าม แต่ไม่สำเร็จ หลังจากนั้นอีกเกือบ 3 ปี กฎหมายดังกล่าวจึงผ่านวาระที่ 3 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ.2021 ซึ่งความสำเร็จมาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งรัฐบาล สภานิติบัญญัติ เครือข่ายนักวิจัย ภาคประชาสังคม วิชาชีพด้านสุขภาพและการแพทย์ รวมทั้งประชาชนทั่วไป

การบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายฉบับนี้ของฮ่องกงมีรายละเอียดเฉพาะของการบังคับใช้มากมาย ผู้มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายคือเจ้าหน้าที่ด้านการควบคุมยาสูบของกระทรวงสาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากร และสรรพสามิต ค่าปรับสำหรับผู้ที่ใช้บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ในที่ห้ามสูบบุหรี่มวน เท่ากับค่าปรับสำหรับผู้ที่สูบบุหรี่มวนในสถานที่ห้ามสูบ แต่ผู้ที่นำเข้า ผู้ผลิต ผู้ขาย หรือจัดจำหน่ายจะถูกปรับสูงกว่า คือ ไม่เกิน **50,000** ฮ่องกง (US$ **6,500**) และจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ภายในเดือนแรกของการบังคับใช้กฎหมายห้ามผลิตภัณฑ์บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ ศุลกากรฮ่องกงดำเนินการจับ **46** ราย และยึดผลิตภัณฑ์บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์ **360,000** ชิ้น มูลค่าประมาณ **10** ล้านเหรียญฮ่องกง (US$ **1.3**) อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชนลดลงจาก **10.2%** ปี 2019 เป็น **9.5%** ปี 2021 การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นข้อพิสูจน์ว่ามีความเป็นไปได้และสามารถปฏิบัติได้'

อ้างอิง : 1. ศรัณญา เบญจกุล. สถานการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย. 3 ตุลาคม 2566.
2. การประชุมเพื่อการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า : บทเรียนจากประเทศสิงคโปร์และฮ่องกง (Virtual Conference E-Cigarette: Law Enforcement Mechanism Lessons learned from Singapore and Hong Kong). 22 มีนาคม 2567.
3. https://www.innews.news/news.php?n=51886.

กองบรรณาธิการ

อึ้ง! บุหรี่ไฟฟ้า แปลงร่างเป็น "Toy pod" พบบุหรี่ไฟฟ้า "ลักลอบขายออนไลน์" อื้อ!

พ่อแม่ **อึ้ง!** บุหรี่ไฟฟ้าแปลงร่างเป็น **"Toy pod"** ยกขบวนตัวการ์ตูนของเล่นสุดฮิตผลิตเป็นบุหรี่ไฟฟ้ารุ่นใหม่ จับการตลาดเล็งตลาดเด็ก พบลักลอบขายออนไลน์ **อื้อ!** ชี้รัฐต้องบังคับใช้กฎหมายจริงจัง

ผศ.ดร.ศรีรัช ลาภใหญ่ ผู้จัดการโครงการศึกษาพัฒนาขยายผลการเฝ้าระวังและจัดการความรู้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสุขภาพ เปิดเผยว่า ธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้าได้ปรับเปลี่ยนรูปโฉมของสินค้าบุหรี่ไฟฟ้ารุ่นใหม่ให้ห่างไกลจากบุหรี่มวน โดยใช้การตลาดการ์ตูน ปรับรูปร่างหน้าตาจากบุหรี่ไฟฟ้าแบบเดิม มาเป็น **บุหรี่ไฟฟ้า Gen 5 'toy pod' หรือบุหรี่ไฟฟ้าตุ๊กตา** ที่ผลิตเลียนแบบตุ๊กตา ของเล่น ตัวการ์ตูนฮิต อาร์ตทอย ทำเหมือนกล่องขนม ขวดน้ำผลไม้ ไปจนถึงเครื่องเขียน ชนิดเลียนแบบได้เหมือนสมจริงทั้งรูปร่างหน้าตา ขนาด และสีสัน และมีขนาดเล็ก **ซึ่ง toy pod ใช้นิโคตินปรับโครงสร้างหรือนิโคตินสังเคราะห์ทำให้สูบง่ายไม่ระคายคอ มีนิโคตินสูง 3-5% สูบได้นานถึง 8,000-15,000 พัฟฟ์**

บุหรี่ไฟฟ้า Toy pod-บุหรี่ไฟฟ้าตุ๊กตา
บุหรี่ไฟฟ้า "แปลงร่าง"

ภาพโดย ผศ.ดร.ศรีรัช ลาภใหญ่

Toy pod จะผลิตเลียนแบบตัวการ์ตูนตุ๊กตายอดฮิต โดราเอมอน Super Mario โปเกม่อน บางรุ่นเลียนแบบอาร์ตทอยชื่อดังอย่างตุ๊กตา Molly ตุ๊กตา plush หรือตัวการ์ตูนเจ้าหญิงดิสนีย์ บางรุ่นสร้างตัวการ์ตูนขึ้นมาเองเป็น brand character เช่น การ์ตูนโจรสลัด โดยขายสินค้าผ่านการผจญภัยของตัวการ์ตูนและเหล่าสมุน บางรุ่นทำเหมือนของเล่นเลโก้ และผลิตออกมาเป็นคอลเลคชั่นคล้ายของสะสม แต่ละชุดมี 10-12 ตัว มีชื่อเรียกแต่ละชุด มีสีแตกต่างกันเพื่อบอกรสชาติ กลิ่นหอม รสชาติผสมผสานกันทั้งผลไม้ ความเย็น และลูกกวาด เช่น รสแตงโม พีช มิ้นท์

เป็นที่น่าตกใจที่การตลาดล่าเหยื่อเด็กนี้ประสบความสำเร็จ จากการมีข่าวว่ามีการระบาดในกลุ่มนักเรียนระดับประถม ล่าสุดพบเด็ก ป.1 (6 ขวบ) พกบุหรี่ไฟฟ้า ดังนั้นพ่อแม่ ครูและโรงเรียน ควรต้องคอยเฝ้าระวังบุหรี่ไฟฟ้าแปลงร่างเหล่านี้ที่เป็นอันตรายต่อเด็ก **โดย toy pod จะมีหลอดช่วงปากสูบให้กลมกลืนติดมากับตัวตุ๊กตา จนอาจไม่ทราบว่านี่คือบุหรี่ไฟฟ้า หากนำมาวางปนกันกับของเล่น อาจแยกไม่ออกว่าอันไหนคือของเล่นจริง อันไหนคือบุหรี่ไฟฟ้า**

ผศ.ดร.นพ.วิชช์ เกษมทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) กล่าวว่า การตลาดล่าเหยื่อของธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้าที่ไร้จริยธรรมนี้ นอกจากจะพัฒนาผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า (Product) ให้เยาวชนเด็กอายุเล็กลงเรื่อยๆ ยังพัฒนาสถานที่ (Place) และส่งเสริมการขาย (Promotion) ในสื่อโซเชียลที่ถูกใจและตรงกับวิถีชีวิตของเด็กๆ ด้วย

จาก **'รายงานการเฝ้าระวังการตลาดบุหรี่ไฟฟ้าในสื่อออนไลน์'** ช่วงมกราคม-กุมภาพันธ์ 2567 โดย อ.กนิษฐา ไทยกล้า พบว่า **มีผู้ฝ่าฝืนกฎหมายลักลอบขายบุหรี่ไฟฟ้าในสื่อออนไลน์จำนวนมากถึง 309 บัญชีรายชื่อ มีการโพสต์ 605 ครั้ง** ส่วนใหญ่ **66.7%** เป็นผู้ขายรายเก่าที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์มาก่อนปี 2567 รองมาคือ **33%** เป็นผู้ขายรายใหม่ที่ลงทะเบียนใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ปี 2567 โดยลักษณะการขายส่วนใหญ่ **54.4%** เป็นผู้ขายย่อย **44.7** ขายส่ง/รับตัวแทนขาย และ **1%** รับรีวิว **ทั้งนี้ 29.1% ใช้แพลตฟอร์มเอ็กซ์ (ทวิตเตอร์) มากที่สุด รองมาคือ 26.9% เฟซบุ๊ก 17.5%** อินสตาแกรม **15.2%** เว็บไซต์ **7.4%** ไลน์ **3.6%** ติ๊กต๊อก และ **0.3%** ยูทูบ

บัญชีผู้ขายบุหรี่ไฟฟ้าบนอินเตอร์เน็ต

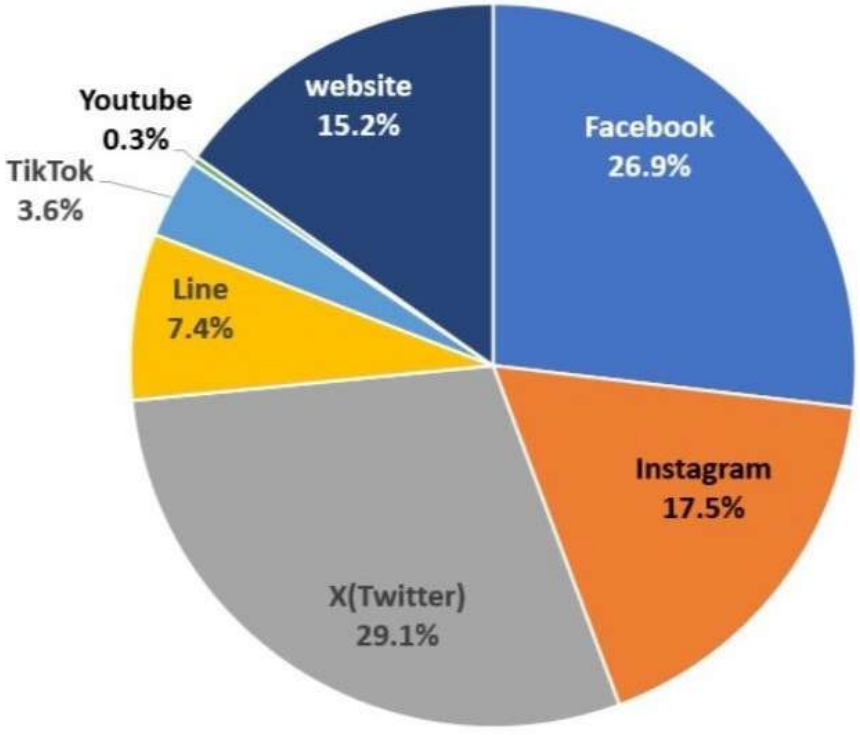

(บัญชีผู้ขายบุหรี่ไฟฟ้าบนอินเทอร์เน็ต มกราคม-กุมภาพันธ์ 2567 : อ.กนิษฐา ไทยกล้า)

กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดบุหรี่ไฟฟ้า (Promotion) บนสื่อออนไลน์ เน้นโพสต์เพื่อสร้างการรับรู้ถึงตัวผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า การรักษาลูกค้าด้วยการจัดส่งฟรี แจก แถม และลดราคาจนกระทั่งเกิดการซื้อขาย ส่งถึงบ้าน มีเก็บเงินปลายทาง โดยผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าที่นิยมโพสต์ขายมากที่สุด คือ 89.3% pod รองมาคือ **6.3%** ชุดบุหรี่ไฟฟ้าพร้อมสูบ และ **4%** เครื่องเปล่า โดยแนวโน้มของการออกแบบผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าเน้นให้เข้ากับไลฟ์สไตล์ ความชอบของคนรุ่นใหม่ เริ่มมีการรายงานพบตู้กดขายบุหรี่ไฟฟ้า

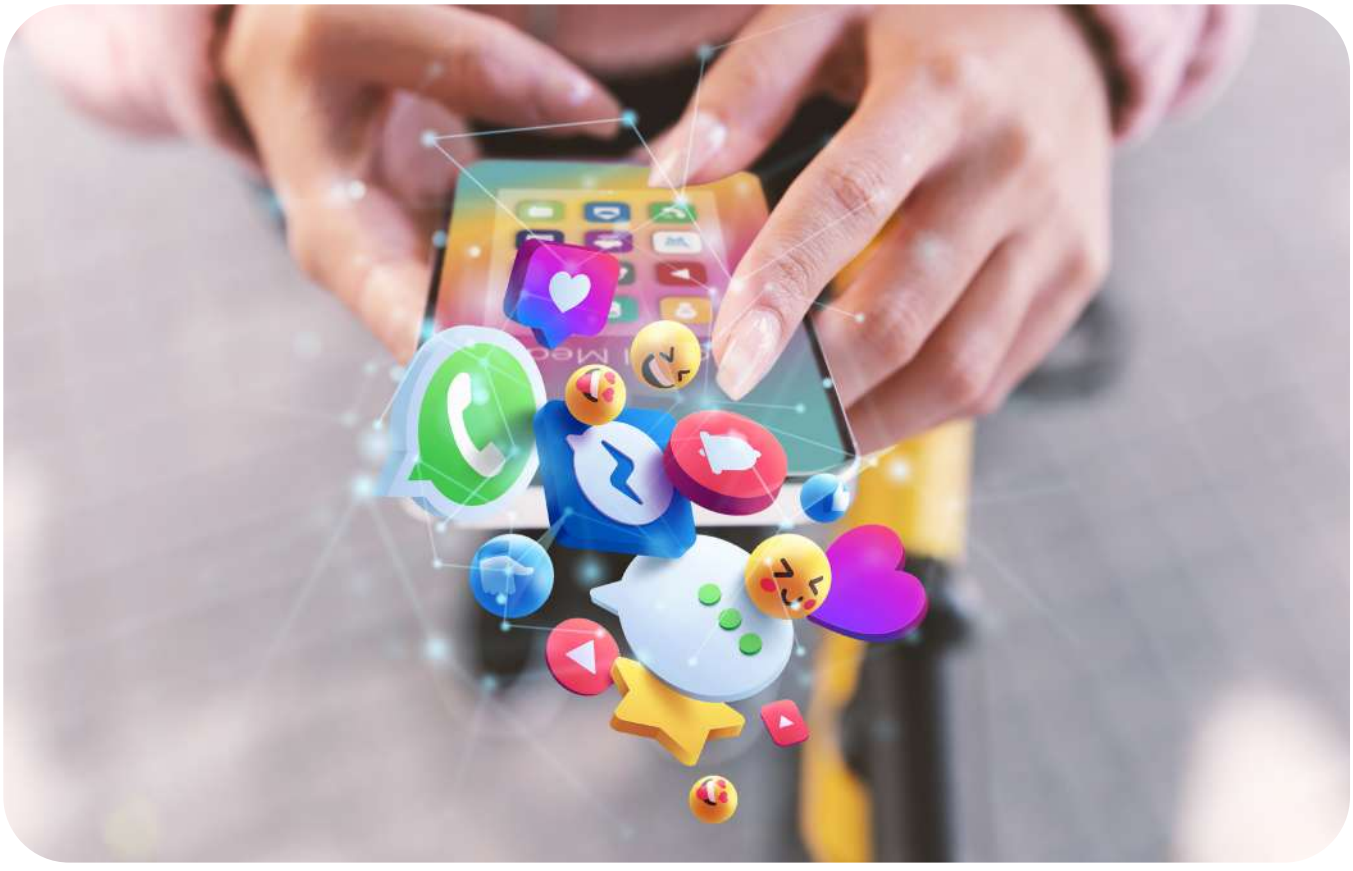

น่าเป็นห่วงมากที่เด็กอาจกำลังตกเป็นเหยื่อการตลาดของบุหรี่ไฟฟ้าบนสื่อออนไลน์ เพราะหากสมองของเด็กตั้งแต่ในครรภ์ถึงอายุ 25 ปี สัมผัสสารนิโคตินจากบุหรี่ไฟฟ้า จะทำให้เซลล์สมองถูกทำลายได้มาก โดยเฉพาะต่อระบบความจำ ไม่มีสมาธิ ไม่สามารถจดจ่อกับการเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อระบบทางเดินหายใจ เส้นเลือดตีบทั้งที่สมองและหัวใจ กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด จังหวะการเต้นของหัวใจผิดปกติ หัวใจล้มเหลว ชัก ดังนั้นรัฐบาลไทยต้อง *'คงมาตรการห้ามนำเข้าและห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า'* ซึ่งเป็นมาตรการที่ดีที่สุด และยังต้องเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องจริงจัง จับกุมผู้กระทำความผิดที่ลักลอบนำเข้าและขายบุหรี่ไฟฟ้าบนสื่อออนไลน์ ที่กำลังเป็นปัญหาในปัจจุบัน เพื่อปกป้องเด็กจากการตลาดล่าเหยื่อนี้

วิกฤตการระบาดของบุหรี่ไฟฟ้า หายนะกำลังคืบคลานทำร้ายลูกหลานไทย สังคมคงอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ จะต้องร่วมพลังกันออกมาส่งเสียงดังๆ บอกรัฐบาล ว่า *'คนไทยไม่เอาบุหรี่ไฟฟ้า'* ร่วมกันสอดส่องดูแล หากมีสิ่งผิดกฎหมาย ช่วยกันแจ้งเบาะแส สายด่วน **สคบ. 1166** หรือศูนย์ดำรงธรรม และที่สำคัญ ผู้ปกครองและครูต้องรู้เท่าทันกลยุทธล่าเหยื่อ รู้จักพิษภัยของบุหรี่ไฟฟ้า ร่วมแรงร่วมใจทั้งชาติเพื่อปกป้องลูกหลานไทยจากมหันตภัยนี้

อ้างอิง : https://www.hfocus.org/content/2024/03/30043.

กองบรรณาธิการ

ห่วงเด็กไทย ธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้า “สร้างมายาคติ ความเชื่อผิด”

น่าเป็นห่วงเด็กไทย ที่ถูกธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้า **“สร้างมายาคติ ความเชื่อผิดๆ”** บิดเบือนข้อเท็จจริง ว่า **“บุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัย ไม่อันตรายต่อสุขภาพ”**

รศ.ดร.จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เปิดเผยผลการวิจัย **‘การใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาและการปรับตัวในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าของครูในโรงเรียน’** ระหว่างเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2566 ในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน **6,147** คน จาก 16 จังหวัด ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย พบว่า เด็ก **9.6%** มีประสบการณ์การใช้บุหรี่ไฟฟ้าในรอบ 30 วันที่ผ่านมา และที่สำคัญเด็กที่ไม่เคยใช้บุหรี่ไฟฟ้า **17.6%** มีความตั้งใจที่จะทดลองใช้บุหรี่ไฟฟ้าในอนาคต

ทั้งนี้พบว่า **เด็กขาดความรู้และมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องต่อบุหรี่ไฟฟ้าใน 10 เรื่อง** ดังนี้

1) **49.2%** เชื่อว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นที่ยอมรับในกลุ่มวัยรุ่น

2) **40.5%** **ไม่รู้ว่าการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองผิดกฎหมาย**

3) **39.3%** ไม่รู้ว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในที่สาธารณะผิดกฎหมาย

4) **39.3%** ไม่รู้ว่าบุหรี่ไฟฟ้าห้ามนำเข้ามาในประเทศไทย

5) **39.3%** ไม่เชื่อว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้าทำให้เป็นโรคหัวใจและหลอดเลือด

6) **36.6%** ไม่เชื่อว่าการได้รับไอบุหรี่ไฟฟ้ามือสองมีอันตรายต่อสุขภาพ

7) **35.8% ไม่เชื่อว่าการใช้บุหรี่ไฟฟ้าทำให้ปอดอักเสบรุนแรง (EVALI)**

8) **34.2% ไม่เชื่อว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าส่งผลเสียต่อสมองและการเรียนรู้**

9) **21.8%** เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าช่วยเลิกบุหรี่แบบมวนได้ และ

10) **20.5%** เชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยกว่าบุหรี่แบบมวน

เมื่อวิเคราะห์แยกความรู้และทัศนคติรายภูมิภาค พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีอัตราการใช้บุหรี่ไฟฟ้าสูงกว่าภาคอื่น สอดคล้องกับระดับความรู้ การรับรู้ และการเรียนการสอนในโรงเรียนที่ต่ำกว่าภาคอื่น เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ เร่งให้ความรู้แก่นักเรียน และประชาสัมพันธ์นโยบายโรงเรียนปลอดบุหรี่

	ความรู้ (%)				การใช้บุหรี่ไฟฟ้า (%)	
ภูมิภาค	รับรู้นโยบายและกิจกรรม รร.ปลอดบุหรี่ ระดับต่ำ	มีความรู้เรื่องกฎหมาย ระดับต่ำ	รับรู้อันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า ระดับต่ำ	มีทัศนคติที่ดีต่อบุหรี่ไฟฟ้า	มีโอกาสเสี่ยงใช้บุหรี่ไฟฟ้าในอนาคต	ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในปัจจุบัน
เหนือ	52.2%	50.2%	53.3%	15.7%	17.8%	10.3%
กลาง	46.6%	40.6%	42.1%	11.9%	14.8%	6.2%
ใต้	33.7%	40.5%	34.8%	28.8%	12.7%	10.3%
ตะวันออกเฉียงเหนือ	59.1%	46.0%	66.5%	13.5%	17.7%	12.6%
p-value	<0.001*	<0.001*	<0.001*	<0.001*	<0.001*	<0.001*

n (นักเรียนมัธยมศึกษา) = 6,111 คน

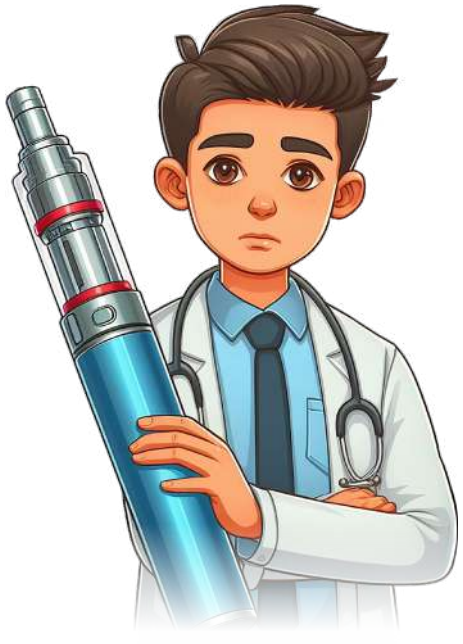

ผศ.ดร.นพ.วิชช์ เกษมทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) กล่าวว่า จากผลการวิจัยดังกล่าว **น่าเป็นห่วงที่เด็กไทยได้รับมายาคติความเชื่อผิดๆ เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า จากธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้าที่พยายามทำการตลาดบิดเบือนข้อเท็จจริงว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยกว่าบุหรี่มวนทั้งๆ ที่มีนิโคตินเท่ากันหรือมากกว่าบุหรี่มวน จึงเป็นอันตรายต่อสุขภาพต่อทุกระบบของร่างกายโดยเฉพาะต่อสมองที่กำลังเจริญเติบโตของเด็กและเยาวชน** ดังนั้นจึงเสนอให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากรสาธารณสุข ครู ผู้ปกครอง เร่งพัฒนามาตรการเสริมสร้างความรู้และความเชื่อที่ถูกต้องให้กับเด็ก รวมทั้งสื่อมวลชนทุกแขนงเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องให้สาธารณะทราบ ซึ่งจะเป็นการสร้างภูมิป้องกันให้เด็ก ให้รู้เท่าทันภัยบุหรี่ไฟฟ้า รวมทั้งมีความรู้ด้านกฎหมายที่บุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมาย ทั้งห้ามนำเข้า ห้ามขาย ห้ามครอบครอง และห้ามสูบในที่สาธารณะ

อ้างอิง : https://nakornchiangrainews.com/create-a-myth-false-belief/.

เจาะลึก เบื้องหลัง บุหรี่ไฟฟ้า ระบาดหนัก ใน เด็กไทย

เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2567 ที่โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ นพ.ธงชัย กีรติหัตถยากร อธิบดีกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวเปิดงานเสวนา เจาะลึก **"เบื้องหลัง" บุหรี่ไฟฟ้าระบาดหนักในเด็กไทย** จัดโดย ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ร่วมกับศูนย์ความรู้สำหรับมาตรา 5.3 ของ WHO-FCTC และภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ ว่ากลยุทธ์ของบุหรี่ไฟฟ้ามุ่งเป้าที่เด็กและเยาวชน โดยมีทั้งแบบการ์ตูน กล่องนม เพื่อฝังให้เด็กคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดา และซึมซับโดยไม่รู้ตัว และการตลาดต่อไปในอนาคตจะลงไปในเด็กมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ บุหรี่ไฟฟ้ามีนิโคตินมากกว่าบุหรี่มวน ซึ่งเป็นสารที่ทำลายสมองและพัฒนาการของเด็ก ทำให้เกิดปอดอักเสบเฉียบพลัน ดังนั้น ต้องช่วยกันแก้ปัญหา ให้ความรู้ตรงเป้าหมาย

ด้าน นพ.ชยนันท์ สิทธิบุศย์ ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กล่าวว่า จากการสำรวจเยาวชนไทย อายุ **13–15** ปี จำนวน **6,700** คน พบ 4 ประเด็นสำคัญ คือ

1) การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากร้อยละ **3.3** ในปี 2558 มาเป็นร้อยละ **17.6** ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นเกือบ **5.3** เท่า

2) อุตสาหกรรมยาสูบมีกลยุทธ์มุ่งเป้าที่เด็ก มีการโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น **1** เท่าตัว คือ จากร้อยละ **27** เป็นร้อยละ **48**

3) ความรู้หรือทัศนคติเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับภัยบุหรี่ลดลง การตัดสินใจเลิกยาสูบลดลงจากร้อยละ **72.2** เหลือร้อยละ **59** โดยเด็กอาจจะเข้าใจว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยกว่าบุหรี่มวน และ

4) เด็กรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยบุหรี่ลดลงทุกช่องทางสื่อ จากร้อยละ **74.9** เหลือร้อยละ **61.3** กิจกรรมรณรงค์ลดลงจากร้อยละ **72.2** เหลือร้อยละ **62.4** ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ลดลงจากร้อยละ **38.4** เหลือร้อยละ **28.6** การให้ความรู้ถึงพิษภัยบุหรี่ในโรงเรียนลดลง จากร้อยละ **76.2** เหลือร้อยละ **65.8**

ทั้งนี้กรมควบคุมโรคได้นำเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าเข้าไปรายงานในคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ (คผยช.) เพื่อกำหนดมาตรการเร่งด่วน 3 มาตรการ คือ

1. กำกับมาตรการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าทั้งรณณงค์สร้างความตระหนัก การบังคับใช้การเฝ้าระวัง ทุกจังหวัดต้องเร่งดำเนินการ
2. ยกระดับเรื่องการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย ดำเนินคดีคนขาย
3. การปรับกระบวนการสื่อสาร เพิ่มช่องทางโซเชียลมีเดียเพื่อเข้าถึงเด็กและเยาวชน เพราะปัจจุบันพบว่า เด็กมีการซื้อบุหรี่ไฟฟ้าทางออนไลน์เกือบร้อยละ 80 ดังนั้น ทุกหน่วยงานต้องร่วมกันทำงาน บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น ไม่เช่นนั้นบุหรี่ไฟฟ้าจะแทรกซึมแพร่หลายมากขึ้น เกิด New Generation Addiction หรือยุคสมัยของการเสพติดบุหรี่เพิ่มขึ้น และขณะนี้ได้หารือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ทำ Drop Box ริบบุหรี่ไฟฟ้าในพื้นที่โรงเรียน

น.ส.บังอร ฤทธิภักดี เลขาธิการมูลนิธิเพื่อสังคมอาเซียนปลอดบุหรี่ (SEATCA) กล่าวว่า **การระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าในเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาหนักของทั่วโลกและอาเซียน เพราะการออกแบบรูปลักษณ์ใหม่ๆ ที่สวยงาม ทำให้เข้าถึงง่าย ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายเข้มแข็ง** สำหรับประเทศที่ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า พบโปรโมทบุหรี่ไฟฟ้าในติ๊กต๊อก (TIKTOK) ว่า สูบแล้วเท่และดีกว่าบุหรี่มวน ร้อยละ **97** มียอดวิวและยอดไลก์ ร้อยละ **98** โดยอินโดนีเซียบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายทำให้ควบคุมไม่ได้ ส่วนฟิลิปปินส์มีร้านขายบุหรี่ไฟฟ้าออนไลน์กว่า **16,376** ร้าน ทั้งนี้ในสิงคโปร์มีกฎหมายห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า ฝ่าฝืนมีค่าปรับสูง ควบคู่การรณรงค์เข้มแข็งเข้าถึงทุกกลุ่ม จากบทเรียนประเทศอาเซียน ภาคธุรกิจรุกหนักมากที่จะให้มีการเปิดตลาดบุหรี่ไฟฟ้าให้ได้โดยอ้างว่ารัฐบาลจะมีรายได้จากการเก็บภาษี ข้อเสนอแนะของ SEATCA คือ ประเทศที่ห้ามขายอยู่แล้วควรยืนยันมาตรการนี้ต่อไป **รัฐต้องทำให้เป็นวาระแห่งชาติ ต้องมีมาตรการและเข้มงวดไม่ให้มีการโฆษณาการสูบบุหรี่ทุกชนิดทางโซเชียลมีเดีย โดยเฉพาะกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ที่ต้องสกัดการขายออนไลน์**

ขณะที่ นพ.พงศ์เทพ วงศ์วัชรไพบูลย์ ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กล่าวว่า สสส.ยังคงจุดเดิมคือ ไม่สนับสนุนสิ่งที่ทำลายสุขภาพ โดยเฉพาะเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าถือเป็นภัยคุกคามใหม่ในเด็กและเยาวชน สสส. สนับสนุนให้รัฐบาลคงกฎหมายห้ามบุหรี่ไฟฟ้า เพราะเป็นมาตรการที่ดีที่สุดในการป้องกันการเข้าถึงของเด็ก และจะสานต่อความร่วมมือกับทุกภาคส่วนต่างๆ ในการสื่อสารรณรงค์และ**เผยแพร่ข้อมูลข้อเท็จจริง อันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ ทำให้สังคมรู้เท่าทันกลยุทธ์อุตสาหกรรมยาสูบ และการเพิ่มภูมิคุ้มกันในการป้องกันการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในเยาวชน**

ด้าน รศ.พญ.เริงฤดี ปธานวนิช อาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวในหัวข้อ **เบื้องลึก เบื้องหลัง ความเคลื่อนไหวให้เปิดตลาดบุหรี่ไฟฟ้าในไทย ว่า บริษัทบุหรี่กำลังวิ่งเต้นอย่างหนัก เพื่อให้ประเทศไทยเปิดตลาดบุหรี่ไฟฟ้าให้ได้** โดยเครือข่ายสนับสนุนบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยมักจะยกอังกฤษมาเป็นข้ออ้างให้รัฐบาลไทยเอาอย่าง แต่ล่าสุดมีการเปิดเผยโดยนักข่าวสายสืบสวนของ Time of London ว่า นโยบายบุหรี่ไฟฟ้าของอังกฤษอาจจะเกิดจากการแทรกแซงโดยบริษัทบุหรี่ โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มแพทย์และนักวิชาการอังกฤษที่สนับสนุนบุหรี่ไฟฟ้ากับบริษัทบุหรี่ เช่น ให้ทุนงานวิจัยเพื่อสนับสนุนบุหรี่ไฟฟ้าและเบี่ยงเบนผลกระทบต่อเด็ก ล็อบบี้นักการเมืองในรัฐสภาอังกฤษ สนับสนุนเครือข่ายผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าให้อ้างเรื่องสิทธิการสูบ และโจมตีข้อแนะนำขององค์การอนามัยโลก

สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศไทย ซ้ำรอยกับที่อังกฤษ **พบว่ามีการวิ่งเต้นนักการเมือง ส่งคนที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้าไปนั่งเป็นกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณามาตราการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในสภาผู้แทนราษฎร** โดยคนกลุ่มนี้อ้างตัวเป็นกลุ่มผู้ใช้บุหรี่ไฟฟ้า เรียกร้องสิทธิการสูบ และมักอ้างข้อมูลที่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนบุหรี่ไฟฟ้า **ดังนั้นรัฐบาลจึงไม่ควรให้คุณค่ากับคนกลุ่มนี้เพราะทำเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจโดยไม่คำนึงผลกระทบที่จะเกิดกับสังคม**

อ้างอิง : https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4389899.

ปกป้องเด็ก เยาวชน ตกเป็นเหยื่อบุหรี่ไฟฟ้า

บุหรี่ไฟฟ้าในเด็กไทยระบาดหนัก! ย้ำทุกภาคส่วนต้องร่วม

‘ปกป้องเด็กเยาวชน ตกเป็นเหยื่อบุหรี่ไฟฟ้า’ งานวิจัยชี้พบ 66.7% ซื้อจากร้านค้าออนไลน์ และ 33.3% ซื้อจากร้านค้าในชุมชน

รศ.ดร.จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ อาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กล่าวถึง ผลการวิจัย เรื่อง **‘สถานการณ์แพร่ระบาดการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนและการปรับตัวของครูในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ไฟฟ้าในโรงเรียน’** ปี 2567 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ **6,111** คน พบว่า **9.7%** ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในรอบ **30** วันที่ผ่านมา (**12.6%** ภาคอีสาน, **10.3%** ภาคเหนือ, **10.3%** ภาคใต้, **6.2%** ภาคกลาง) และอีก **15.9%** มีโอกาสเสี่ยงใช้บุหรี่ไฟฟ้าในอนาคต โดยกลุ่มใช้บุหรี่ไฟฟ้าส่วนใหญ่ได้บุหรี่ไฟฟ้ามาจาก **66.7%** ร้านค้าในสื่อออนไลน์ และ **33.3** ร้านค้าในชุมชน โดย **45.2%** ยังไม่รับรู้นโยบายและกิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่ไฟฟ้า และ **37.2%** เคยพบเห็นการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในโรงเรียน ซึ่ง **58.3%** เคยเห็นการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายบุหรี่ไฟฟ้าทางสื่อออนไลน์ ขณะที่ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และสื่อการสอนสำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน

ปัจจัยเสี่ยงของนักเรียนต่อการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ได้แก่

1. สูบบุหรี่มวน ในรอบ 30 วันที่ผ่านมา
2. ใช้สารเสพติดในรอบ 30 วันที่ผ่านมา
3. มีผู้ปกครองใช้บุหรี่ไฟฟ้า
4. มีเพื่อนใช้บุหรี่ไฟฟ้า
5. ผลการเรียนสะสมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย

ปัจจัยป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ได้แก่

1. มีทัศนคติเชิงลบต่อการใช้บุหรี่ไฟฟ้า
2. มีกิจกรรมต่อต้านบุหรี่ไฟฟ้าในโรงเรียนเป็นประจำ
3. รับรู้นโยบายและกิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่ไฟฟ้าในระดับสูงเท่านั้น จะมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายห้ามบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 3 เท่า และรับรู้อันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 8 เท่า

ผศ.ดร.นพ.วิชช์ เกษมทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) กล่าวว่า **การระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าในเด็กไทยนับเป็นหายนะ ที่ทุกภาคส่วนต้องร่วม 'ปกป้องเด็กและเยาวชนจากการตกเป็นเหยื่อบุหรี่ไฟฟ้า' โดยเฉพาะโรงเรียน** จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ขอให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งรัดให้โรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาทุกแห่ง กำหนดนโยบายและประกาศใช้นโยบายโรงเรียนปลอดบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเร่งด่วนและเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเร่งสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และชุมชนรับรู้ในวงกว้าง

2. ขอให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งผลิตคู่มือและสื่อการสอน รวมทั้งออกแบบหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพสำหรับครูแกนนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน

3. ขอให้โรงเรียนเร่งรัดมาตรการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในโรงเรียน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ให้เอื้อต่อการใช้บุหรี่ไฟฟ้า

4. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งตรวจสอบ เฝ้าระวัง และบังคับใช้กฎหมายห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าโดยรอบโรงเรียนอย่างเคร่งครัด และเร่งปราบปรามการโฆษณาและขายบุหรี่ไฟฟ้าทางสื่อออนไลน์จริงจังต่อเนื่อง

อ้างอิง : https://www.hfocus.org/content/2024/03/30074.

เตรียมขับเคลื่อน

"ธรรมนูญสุขภาพ" ในสถานศึกษา สร้างค่านิยม "คนรุ่นใหม่ ไม่เอาบุหรี่ไฟฟ้า"

ดร.ชนะ สุ่มมาตย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาส กระทรวงศึกษาธิการ

เตรียมขับเคลื่อน "ธรรมนูญสุขภาพ" ในสถานศึกษา สร้างค่านิยม "คนรุ่นใหม่ ไม่เอาบุหรี่ไฟฟ้า" กระทรวงศึกษาธิการ เร่งจัดทำ **"ธรรมนูญสุขภาพของนักเรียน"** เพื่อเป็นข้อปฏิบัติให้โรงเรียนนำไปใช้ในการออกแบบกฎระเบียบและเตรียมจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ให้หน่วยงานระดับพื้นที่ที่กำกับดูแลสถานศึกษา เป็นพี่เลี้ยงให้สถานศึกษาในการพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญ

ดร.สิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ และโฆษกกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า อยากให้มีกิจกรรมดูแลสุขภาวะนักเรียนและครู เพื่อสร้างเสริมความรู้ และให้โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลนักเรียนและบุคลากรทุกคน เด็กและวัยรุ่นมีปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้น ปัญหาสารที่เป็นอันตราย เช่น บุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งหาง่ายและอาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากกลุ่มเพื่อนหรือสังคม **ที่ผ่านมาได้สั่งการทุกสถานศึกษาให้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยจากบุหรี่ไฟฟ้า มีการห้ามสูบในสถานศึกษาเช่นเดียวกับบุหรี่ธรรมดา ผู้บริหารและครูต้องตรวจตราอย่างเคร่งครัด เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน**

ฝากทุกคนร่วมกันจัดงานหรือกิจกรรมสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้สังคมตื่นรู้ ร่วมกันสอดแทรกความรู้ให้คนแต่ละช่วงวัยรู้เท่าทันการเสพติด รับรู้ถึงอันตราย รวมทั้งการตลาดของบุหรี่ไฟฟ้า **เพื่อสร้างค่านิยมคนรุ่นใหม่ไม่เอาบุหรี่ไฟฟ้า**

อ้างอิง : https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/78085.

มองมิติ กฎหมาย 'บุหรี่ไฟฟ้า' ร้ายแรง เทียบ 'ยาบ้า'

สมเกียรติ พิทักษ์กมลพร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะระดับชาติ (สช.)

มองมิติกฎหมาย 'บุหรี่ไฟฟ้า' ร้ายแรงเทียบ 'ยาบ้า' เตือน บริษัทขนส่ง-เก็บเงินปลายทาง มีเอี่ยวความผิด ชวนร่วมหามาตรการป้องกันผ่าน 'สมัชชาสุขภาพฯ'

ระดมผู้แทนธุรกิจขนส่ง-ขายออนไลน์ ร่วมหารือมาตรการควบคุม **"บุหรี่ไฟฟ้า"** หลังพบปัญหาเด็ก-เยาวชนเข้าถึงได้ง่าย เผยสถานการณ์ปัจจุบัน เด็กซื้อได้สะดวกเพราะมี **"เก็บเงินปลายทาง"** พร้อมขนส่งที่รวดเร็ว ด้านตำรวจชี้มองความผิดทางกฎหมายร้ายแรงเทียบเคียง **"ยาบ้า"** ผู้ครอบครองก็มีส่วนผิดได้ ชวนทุกภาคส่วนร่วมหามาตรการ-ทางออก เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายผ่าน **"สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น"**

เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567 สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) จัด **ประชุมการพัฒนานโยบายสาธารณะประเด็นการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า** หัวข้อ **"ธุรกิจแพลตฟอร์มออนไลน์และการขนส่งสินค้า"** โดยมี ศ.พญ.สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ ประธานคณะกรรมการพัฒนานโยบายสาธารณะประเด็นการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วยผู้แทนบริษัทขนส่งสินค้า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วม

ศ.พญ.สุวรรณา เปิดเผยว่า การประชุมครั้งนี้จะเป็นหนึ่งในเวทีชวนคิดชวนคุย **ระดมความเห็นและข้อเสนอจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อหามาตรการควบคุมผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า** ซึ่งกำลังเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะผลกระทบกับเด็กและเยาวชนที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยมีธุรกิจแพลตฟอร์มออนไลน์ ขนส่ง ธุรกิจโลจิสติกส์ที่เข้ามามีส่วนสำคัญกับประเด็นปัญหานี้

บุหรี่ไฟฟ้าถือเป็นเรื่องสำคัญที่เราต้องมาช่วยกันแก้ไข และหาแนวทางที่จะปกป้องเด็กและเยาวชนของเรา เพราะปัญหาใหญ่ขณะนี้คือกลุ่มเด็กที่ยังมีความรู้ไม่เท่าทัน บางครั้งถูกล่อลวงด้วยข้อมูลผิดๆ ว่าสูบแล้วไม่อันตราย สูบแล้วไม่ติด ไม่ผิดกฎหมาย แม้แต่การตลาดของบุหรี่ไฟฟ้าขณะนี้ก็มาในรูปโฉมของเล่น หรือที่เรียกว่า Toy Pod แสดงให้เห็นว่านี่ไม่ใช่การเจาะกลุ่มตลาดของผู้ใหญ่ แต่เป็นการจงใจทำมาเพื่อหลอกขายให้กับเด็กและเยาวชนจริงๆ ซึ่งทุกวันนี้เราเห็นแม้กระทั่งเด็ก ป. 1 ก็หาซื้อสูบเองได้

ดร.วศิน พิพัฒนฉัตร เลขานุการคณะกรรมการพัฒนานโยบายฯ กล่าวว่า เรื่องของบุหรี่ไฟฟ้า ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่มากมาย ได้แก่ 1) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ตาม พ.ร.บ.การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 2) คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ 9/2558 3) พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2560 และ 4) พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 โดยสรุปคือเรา**มีกฎหมายที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าไว้แล้วทั้งหมด ตั้งแต่การห้ามนำเข้า ห้ามขาย ห้ามให้บริการ ห้ามสูบในพื้นที่สาธารณะ ห้ามครอบครอง ฯลฯ ซึ่งแต่ละส่วนล้วนมีบทกำหนดโทษที่ชัดเจน แต่อาจเป็นประเด็นในแง่ของการบังคับใช้**

ด้าน ผศ.ดร.ศรีรัช ลาภใหญ่ คณะกรรมการพัฒนานโยบายฯ กล่าวว่า ปัญหาใหญ่ที่พบอีกประการหนึ่งคือ **นอกจากบุหรี่ไฟฟ้าจะสามารถค้นหาร้านจำหน่าย และสั่งซื้อได้อย่างง่ายดายบนโลกออนไลน์แล้ว ยังพบว่าแต่ละร้านมีการแข่งขันเรื่องระบบขนส่งที่สะดวก รวดเร็ว** ไม่ว่าจะส่งด่วน ส่งฟรี ได้รับภายในวันเดียว รวมถึงมีการนำโปรโมชั่น/บริการของบริษัทขนส่งเจ้าใหญ่ๆ มาใช้ในการส่งเสริมการขายบุหรี่ไฟฟ้าของตนเองด้วย ซึ่งระบบที่เป็น *“COD หรือ cash-on delivery อาจทำให้เยาวชนเข้าถึงและซื้อหาบุหรี่ไฟฟ้าได้ง่ายขึ้น”*

ทุกวันนี้เด็กและเยาวชนจึงสามารถเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าได้ง่ายมาก โดยที่พ่อแม่อาจไม่มีทางรู้เลย เพราะนอกจากจะค้นหาได้ง่าย ยังมีราคาไม่สูง และระบบการส่งที่สะดวก ซึ่งถามว่า**ธุรกิจขนส่งแบรนด์ต่างๆ ขณะนี้ทราบปัญหาแล้วหรือไม่ ว่าเขากำลังเป็นส่วนหนึ่งที่ถูกเอาไปใช้โปรโมตเพื่อขายของผิดกฎหมายอยู่ ขณะเดียวกันหากมองในแง่กระบวนการกฎหมาย ธุรกิจเหล่านี้ก็มีส่วนร่วมกระทำผิดครบเลย มีทั้งสินค้าอยู่กับตัว ทั้งรับเงินจากลูกค้าเอง** ดังนั้นธุรกิจขนส่ง โลจิสติกส์เจ้าต่างๆ จึงควรตระหนักถึงในเรื่องนี้ด้วย และมาหาแนวทางป้องกันร่วมกัน

ด้าน พล.ต.ต.นาวิน เส็งสมวงศ์ ผู้บังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) กล่าวว่า หากเรามีการขับเคลื่อนกลไกต่างๆ ได้ดี เช่น มีการจัดการที่ดีตั้งแต่ต้นทาง การนำเข้าสินค้า ก็จะช่วยปิดประตูปัญหาส่วนหนึ่งลงไปได้ ซึ่งในส่วนขั้นตอนกระบวนการขนส่งที่มาร่วมหารือกันในวันนี้ ถือเป็นปัญหาที่ปลายทาง แต่ก็**นับว่าเป็นภาวะที่มีความเสี่ยงอยู่มาก เพราะในช่วงของการขนส่งผู้ที่มีสินค้าอยู่ในครอบครองก็จะมีความผิดและมีส่วนต้องรับผิดชอบด้วย**

เรื่องนี้จึงมีองคาพยพที่เกี่ยวข้องอยู่มาก แต่ที่ผ่านมาดูเหมือนว่าเรายังมองปัญหานี้เพียงผิวเผิน ไม่ได้ถูกยกระดับขึ้นมา **แต่ถ้าเรามองให้ดีจะเห็นว่าความร้ายแรงของสินค้าพวกนี้ มองเทียบเคียงได้กับยาบ้า คือไม่มีใครสามารถนำเข้าได้ ไม่สามารถครอบครองได้** โทษความผิดที่มีก็ถือว่าค่อนข้างแรง แต่ปัญหาของบุหรี่ไฟฟ้าคือคนส่วนใหญ่อาจยังมองว่าไม่ใช่เหตุภัยร้ายแรง ไม่ได้มีผลกระทบมากมายเหมือนกับยาบ้า และยังเห็นคนสูบกันอยู่ทั่วไป จึงคิดว่าการขับเคลื่อนในเรื่องนี้จำเป็นที่จะต้องยกระดับ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาหามาตรการเพื่อช่วยกันต่อไป

สำหรับประเด็นสำคัญอื่นๆ จากการร่วมกันหารือในครั้งนี้ ตัวแทนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ร่วมฉายภาพถึงกระบวนการขนส่งพัสดุ ที่จะมีการใช้บัตรประชาชนของผู้ส่งเพื่อบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ จึงสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ในกรณีที่เกิดปัญหาการส่งสินค้าผิดกฎหมาย **อย่างไรก็ตามความแตกต่างระหว่างไปรษณีย์ไทยกับบริษัทขนส่งเอกชน คือการควบคุมกำกับที่แตกต่างกัน ซึ่งไปรษณีย์ไทยจะอยู่ภายใต้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมี พ.ร.บ.ไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 กำกับดูแล ขณะที่บริษัทขนส่งเอกชนจะจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้ดูแล** จึงนับว่ายังไม่มีหน่วยงานกลางหรือกฎหมายที่จะกำกับดูแล ควบคุมให้ระบบการขนส่งเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

ในขณะที่ตัวแทนธุรกิจขนส่งเอกชน ได้ร่วมสะท้อนถึงรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ต้องเน้นจำนวน หรือปริมาณพัสดุเป็นหลัก ทำให้การตรวจสอบสินค้าอาจทำได้ยากและกระทบกับการดำเนินธุรกิจ แต่ด้วยรูปแบบของธุรกิจที่มีแฟรนไชส์สาขา ทางบริษัทจึงมีนโยบายในการปรับเงินจากแฟรนไชส์ หากพบว่ามีการนำส่งสินค้าที่ผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบ เพื่อให้สาขาต้นทางมีการควบคุมและจำกัดการส่งจากผู้ส่งรายนั้นๆ ต่อไป อย่างไรก็ตามเชื่อว่าหากบริษัทขนส่งมีความตระหนักในประเด็นของบุหรี่ไฟฟ้า ก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือและดำเนินการได้ หากมีช่องทางหรือมาตรการในการให้ความร่วมมือที่ชัดเจน

อ้างอิง : https://www.nationalhealth.or.th/th/node/4833.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4 มาตรการเข้ม ปราบปราม บุหรี่ไฟฟ้า

อ้างอิง : https://huamark.metro.police.go.th/2024/03/electronic-cigarettes/.

บุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย "ใครได้ใครเสีย"

รศ.ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม

บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามในประเทศไทย เช่นเดียวกับอีก 30 กว่าประเทศทั่วโลก และนับวันจะมีประเทศต่าง ๆ ห้ามเพิ่มขึ้น แต่มีคนกลุ่มหนึ่งพยายามผลักดันจะให้ถูกกฎหมาย หากถูกกฎหมาย **ผู้ได้ประโยชน์ก็คือบริษัทบุหรี่ ขณะที่ผู้เสียคือคนกลุ่มใหญ่ที่กำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้า มีทั้งผู้ปกครองและครูที่เห็นเด็กสูบมากขึ้น แพทย์และบุคลากรวิชาชีพสุขภาพที่พบปัญหาผู้ป่วยจากบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น** และที่เสียมากสุดคือประเทศชาติสูญเสียทรัพยากรที่มีค่าที่สุดคือเด็กและจึงน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งหากปล่อยให้บุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย

ประเด็นการเก็บภาษีจากบุหรี่ไฟฟ้า กระทรวงการคลังไม่ได้มีหน้าที่เพียงจัดหารายได้เท่านั้น ต้องคำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมาด้วย หากเปิดให้ถูกกฎหมายภาระรายจ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าก็สูงขึ้นโดยมีการประมาณรายจ่ายแล้วว่าไม่คุ้มค่ากับภาษีที่จะเก็บได้ ซึ่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 6 ระบุว่ารัฐต้องดำเนินนโยบายการคลังอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ มาตรา 7 ระบุว่าการตรากฎหมาย การออกกฎหรือการดำเนินการใด ๆ ที่มีผลผูกพันหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังต้องพิจารณาความคุ้มค่า ต้นทุนและผลประโยชน์ เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการคลังของรัฐด้วย

นักวิชาการและนักการเมืองที่สนับสนุนบุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย อาจจำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก ด้วยความเข้าใจ/การรับรู้ที่จำกัดและไม่ศึกษาให้ดีพอ จึงไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมบริษัทบุหรี่ การตัดสินใจที่อาจดูมีเหตุมีผลภายใต้การรับรู้ที่จำกัด (bounded rationality) แทนที่จะเกิดผลดีก็กลับเกิดผลเสียต่อสังคมได้

กลุ่มสอง มีศัพท์ที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (rent seeking) ที่หมายถึงการแสวงหาประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อให้รัฐบาลดำเนินการในทางที่เอื้อประโยชน์ตน แต่กลับก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม

องค์การอนามัยโลกประจักษ์ถึงเล่ห์เหลี่ยมของบริษัทบุหรี่ ดังนั้นกฎหมายควบคุมยาสูบโลก (WHO FCTC) มาตรา 5.3 จึงกำหนดว่าในการจัดทำและดำเนินนโยบายเพื่อควบคุมยาสูบให้ภาคีปกป้องนโยบายรัฐให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศโดยไม่ให้อุตสาหกรรมยาสูบแทรกแซง ซึ่งไทยได้ร่วมเป็นภาคี แต่ขณะนี้รัฐกลับปล่อยให้บริษัทบุหรี่แทรกแซงแก้ไขกฎหมายห้ามบุหรี่ไฟฟ้าของไทย

อ้างอิง : https://www.hfocus.org/content/2024/02/29854.

ไทย "สอบตก" ป้องกันการแทรกแซงจากธุรกิจยาสูบ

รศ.ดร.พญ.เริงฤดี ปธานวนิช

เผยผลสำรวจดัชนีการแทรกแซงอุตสาหกรรมยาสูบทั่วโลก ไทยสอบตก ร่วงจากอันดับ 11 เป็น 26 ของโลก หลังพบ **"การวิ่งเต้นเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าจากเครือข่ายเชื่อมโยงบริษัทบุหรี่ยักษ์ใหญ่"** ห่วงทำเครดิตที่ดีด้านการควบคุมยาสูบของไทยตกต่ำลง เด็กและเยาวชนอาจตกเป็นเหยื่อของธุรกิจยาสูบ

รศ.ดร.พญ.เริงฤดี ปธานวนิช ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยติดตามและเฝ้าระวังอุตสาหกรรมยาสูบ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี เปิดเผย **'ผลการสำรวจดัชนีการแทรกแซงอุตสาหกรรมยาสูบทั่วโลก' ปี 2566** ที่จัดทำโดย ศูนย์ธรรมาภิบาลระดับโลกด้านการควบคุมยาสูบ (Global Center for Good Governance in Tobacco Control) ซึ่งดัชนีนี้พัฒนามาจากกรอบอนุสัญญาด้านการควบคุมยาสูบองค์การอนามัยโลก มาตรา 5.3 เพื่อป้องกันไม่ให้ธุรกิจยาสูบแทรกแซงนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ 7 ตัว ได้แก่ 1) ระดับการมีส่วนร่วมของธุรกิจยาสูบในการพัฒนานโยบายสาธารณะ 2) การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของธุรกิจยาสูบ 3) การเอื้อประโยชน์ให้ธุรกิจยาสูบ 4) การยอมรับความร่วมมือจากธุรกิจยาสูบโดยไม่จำเป็น 5) การเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจยาสูบสู่สาธารณะ 6) การมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับธุรกิจยาสูบ และ 7) มาตรการป้องกันการแทรกแซงจากธุรกิจยาสูบ

ผลการสำรวจนี้ พบว่าประเทศไทยได้คะแนนเพิ่มจาก 41 คะแนนเมื่อปี 2564 เป็น 50 คะแนนในปี 2566 ซึ่งบ่งชี้ว่ามีการแทรกแซงนโยบายสาธารณะด้านการควบคุมยาสูบจากธุรกิจยาสูบเพิ่มมากขึ้น ทำให้อันดับของการป้องกันการแทรกแซงจากธุรกิจยาสูบร่วงจาก 11 เป็นอันดับ 26 ของโลก **ซึ่งรายงานฉบับนี้ระบุไว้ชัดเจนว่า สาเหตุที่ประเทศไทยสอบตก เนื่องจากพบมีธุรกิจยาสูบและองค์กรที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับธุรกิจยาสูบวิ่งเต้นเพื่อให้รัฐบาลไทยยกเลิกกฎหมายห้ามบุหรี่ไฟฟ้าอย่างหนักหน่วง** โดยเฉพาะมีการล็อบบี้เข้าพบผู้บริหารกระทรวงต่างๆ และนักการเมือง จนทำให้มีการตั้งคณะทำงานในกระทรวงหนึ่งเพื่อศึกษาบุหรี่ไฟฟ้า และคณะอนุกรรมาธิการอีก 2 ชุด ในสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้แทนเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับธุรกิจยาสูบเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษา และจัดทำรายงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจยาสูบ เช่น แนะนำให้ประเทศไทยใช้หลักการ *'การลดอันตราย'* ที่ธุรกิจยาสูบมักใช้อ้างไปทั่วโลก เพื่อสนับสนุนการใช้บุหรี่ไฟฟ้าและต้องการทำให้บุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมายในประเทศไทย

ผศ.ดร.นพ.วิชช์ เกษมทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) กล่าวว่า **องค์การอนามัยโลกตระหนักถึงภัยคุกคามจากการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจยาสูบ ทำให้เมื่อ 16 พฤศจิกายน 2566 มีการออกแคมเปญ 'Stop the Lies' (หยุดการโกหก) ที่มุ่งต่อสู้กับข้อมูลข่าวสารที่หลอกลวงของธุรกิจยาสูบ โดยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับการที่ธุรกิจยาสูบมุ่งเป้าไปที่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง และเรียกร้องให้รัฐบาลทั่วโลกปกป้องการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพจากการแทรกแซงของธุรกิจยาสูบ**

ทั้งนี้ปัจจุบันสถานการณ์ในประเทศไทย ธุรกิจยาสูบและเครือข่ายยังคงทำการวิ่งเต้นอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดคือ การตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าในสภาผู้แทนราษฎร ที่มีรายชื่อของบุคคลสองคนที่มีความสัมพันธ์กับธุรกิจยาสูบข้ามชาตินั่งเป็นกรรมาธิการด้วย โดยเรื่องนี้ทาง ศจย. และภาคีเครือข่ายได้ทำหนังสือถึงท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการฯ ชุดดังกล่าวให้มีการสอบสวนและดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพราะขัดต่อกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ มาตรา 5.3 อย่างรุนแรง **'หากปล่อยให้ธุรกิจยาสูบวิ่งเต้นกันในประเทศไทยในลักษณะแบบนี้ต่อไป การสำรวจรอบต่อๆ ไป ประเทศไทยคงจะสอบตกอีก ซึ่งทำให้เครดิตที่ดีด้านการควบคุมยาสูบของไทยตกต่ำลง โดยผลกระทบที่สำคัญจะอยู่ที่ประชาชนคนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ต้องตกเป็นเหยื่อของธุรกิจยาสูบ'**

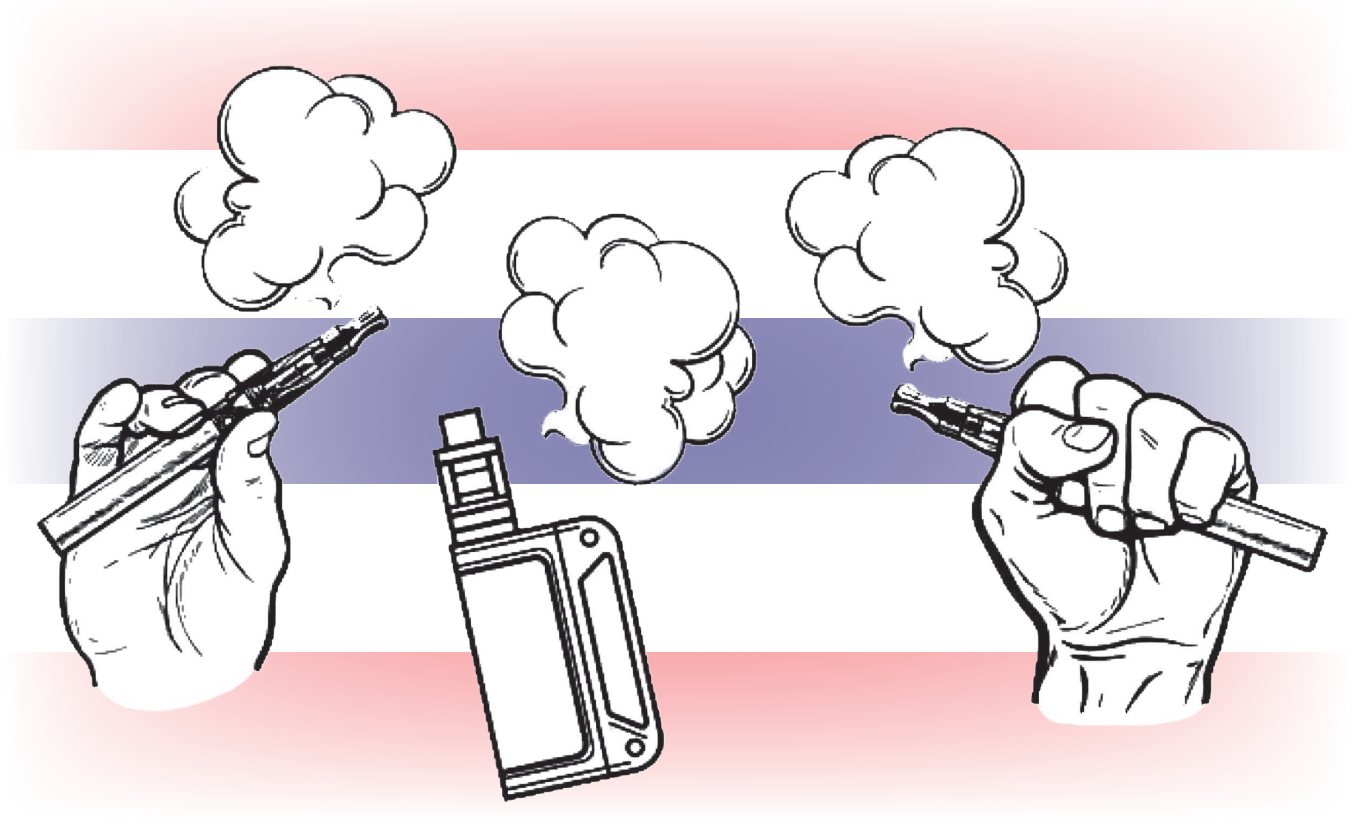

อ้างอิง : https://www.hfocus.org/content/2024/01/29460.

การใช้บุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนทั่วโลก : มาตรการสากลในการป้องกันและควบคุม

Dr.Stephen Hamann / รศ.ดร.เนาวรัตน์ เจริญค้า

ประวัติความเป็นมาของบุหรี่ไฟฟ้า เริ่มแรกมีเจตนาดีที่จะใช้อุปกรณ์เหล่านี้เพื่อช่วยในการเลิกบุหรี่ธรรมดาที่ติดไฟได้ โดยในปี ค.ศ.2003 เมื่อมีการพัฒนาบุหรี่ไฟฟ้าเป็นครั้งแรก บางคนเชื่อว่าสามารถใช้เพื่อเลิกบุหรี่ที่ติดไฟได้ ผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า ปีค.ศ.2004 ชื่อ Ruyan ได้รับความสนใจในหมู่ผู้สูบบุหรี่ชาวจีนตั้งแต่เนิ่นๆ ว่าเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการเลิกบุหรี่หรือเป็นผลิตภัณฑ์บุหรี่ทางเลือก[1] แต่เจตนารมณ์นี้กลับตรงกันข้ามเมื่ออุตสาหกรรมยาสูบค้นพบว่า อุปกรณ์ใหม่เหล่านี้สามารถนำมาใช้สร้างภาวะเสพติดนิโคตินอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นในกลุ่มเยาวชน และผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาวซึ่งเป็นนักสูบหน้าใหม่ ไม่ได้ใช้เพื่อเลิกบุหรี่ดั้งเดิม และกลายเป็นฐานผู้บริโภคที่สำคัญ

การออกแบบและการตลาดบุหรี่ไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามที่ระบุไว้ในงานวิจัย ปี ค.ศ.2019

บุหรี่ไฟฟ้ามีวิวัฒนาการมาจาก บุหรี่ไฟฟ้าที่มีลักษณะคล้ายบุหรี่ในยุคแรกๆ (cigar-likes) ไปจนถึงบุหรี่ไฟฟ้าแบบถังที่ปรับเปลี่ยนได้ ไปจนถึงอุปกรณ์ประเภทล่าสุด ซึ่งเรียกว่า pod mods หรือ **“pods”** ในบรรดา pod mods ที่รู้จักกันดี ที่สุด คือ *JUUL* ซึ่งเปิดตัวครั้งแรก ในปีค.ศ.2015

บุหรี่ไฟฟ้าและอุปกรณ์พ็อดม็อดสมัยใหม่อย่าง JUUL ได้กลายเป็นทางเลือกที่เป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมมากกว่าบุหรี่มวนในหมู่วัยรุ่นและผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาว ซึ่งเป็นผลมาจาก 1) การออกแบบที่ทันสมัย 2) ใช้งานง่าย 3) น่ารังเกียจน้อยลง 4) รสชาติที่พึงประสงค์ และ 5) สามารถนำไปใช้ในสถานที่ที่ห้ามสูบบุหรี่ โดยไม่มีใครทันสังเกต [2]

เนื่องจากการตลาดและกฎระเบียบเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าได้รับการพัฒนา JUUL จึงไม่ใช่แบรนด์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในสหรัฐฯ อีกต่อไป ถูกแทนที่ด้วยบุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง ทั้งยี่ห้อแบบใช้ครั้งเดียวและแบบชาร์จได้ เช่น G Pen Micro + Vaporizer วัยรุ่นมักเลือกยี่ห้อแบบใช้แล้วทิ้งที่ราคาถูกกว่า เช่น Elf Bar หรือ Groove Cara Pen โดยแบรนด์ที่ใช้แล้วทิ้ง 3 ยี่ห้อที่ได้รับความนิยมมากที่สุดนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ [3]

สิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้จากวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว ของการออกแบบการตลาด และการใช้บุหรี่ไฟฟ้า เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าโดยเยาวชนและผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาว

การตลาดของบุหรี่ไฟฟ้าได้ใช้ข้อโต้แย้งบางประการเพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์นิโคตินเหล่านี้ เพื่อผลกำไรและมุ่งเป้าผู้ใช้นิโคตินในอนาคต ซึ่งเหตุผลข้อดีของบุหรี่ไฟฟ้าที่อุตสาหกรรมยาสูบกล่าวอ้าง ส่วนใหญ่เป็นความเท็จ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ขายนิโคตินได้ใช้เรื่องการเลิกบุหรี่มวน (Smoking Cessation) เพื่อทำให้บุหรี่ไฟฟ้ามีจำหน่ายอย่างแพร่หลาย

ความเป็นจริง : ผลิตบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อขายนิโคติน เป็นข้อหลักของอุตสาหกรรมยาสูบ และพวกเขารู้ดีว่าการทำให้เยาวชนเสพติดนิโคติน เป็นวิธีเดียวที่จะรักษาผลกำไรทางธุรกิจได้ [4]

2. เน้นการลดความเป็นพิษ (Harm Reduction) เพื่อส่งเสริมบุหรี่ไฟฟ้า

ความเป็นจริง : เป็นเรื่องจริงที่ถ้าหากผลิตภัณฑ์ที่มีองค์ประกอบทางเคมีเข้าไปในปอดน้อยลง ก็มีแนวโน้มว่าจะมีความเป็นพิษน้อยลง แม้ว่ามีสารพิษที่ผลิตในบุหรี่ไฟฟ้าน้อยกว่าบุหรี่ที่ติดไฟได้ แต่จำนวนส่วนประกอบไม่สำคัญเท่ากับสิ่งที่ส่วนประกอบเหล่านั้นยังคงเป็นอันตรายต่อร่างกาย มนุษยชาติต้องใช้เวลาหลายทศวรรษกว่าจะค้นพบว่าส่วนประกอบในบุหรี่ดั้งเดิมทำให้เกิดโรคมากกว่า 50 โรคได้ แต่การใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน ผลที่ตามมาระยะยาวหลายประการจึงไม่ปรากฏชัดเจนนัก แต่หลักฐานปัจจุบันที่แสดงให้เห็นว่า บุหรี่ไฟฟ้าทำลายระบบที่สำคัญของร่างกาย รวมถึงสมอง ปอด และระบบหัวใจและหลอดเลือด ก็เพียงพอสำหรับนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญที่จะเตือนเกี่ยวกับอันตรายของการใช้บุหรี่ไฟฟ้า [5]

3. บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

ความเป็นจริง : บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่เพิ่งจะมีขึ้นไม่นานมานี้ มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพตามคำจำกัดความของอุตสาหกรรมยาสูบ อุตสาหกรรมยาสูบได้ทำการตลาดบุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค ในขณะที่หน่วยงานกำกับดูแลส่วนใหญ่มองว่าบุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบ [6] ที่ส่งมอบให้นิโคตินโดยการละลายในของเหลวแล้วปล่อยนิโคตินผ่านความร้อนนั้น ผู้บริโภคจะได้รับความเข้มข้นของนิโคตินในปริมาณมาก [7] นิโคตินสามารถเปลี่ยนแปลงเคมีและโครงข่ายประสาทในสมองได้ [8] ผลการวิจัยตั้งข้อสังเกตว่า *“นิโคตินเป็นสารเสพติด จึงทำให้ต้องสูบต่อไปแม้จะได้รับอันตรายและต้องการเลิกก็ตาม”* [9]

ทำไมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าถึงเสพติดมากกว่าการสูบบุหรี่ [10]

- คนสูบบุหรี่ไฟฟ้า 140-300 พัฟรป์ ต่อวัน เทียบกับคนสูบบุหรี่ 8-14 ครั้ง ต่อมวน
- น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า 1 มิลลิลิตร มีนิโคตินมากเท่ากับบุหรี่ 5 ซอง
- การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพียงครั้งเดียวจะส่งนิโคตินไปยังสมองใน 7-10 วินาที มากกว่าการสูบบุหรี่หมดมวน

4. ราคาถูกกว่าบุหรี่มวน

ความเป็นจริง : การเน้นเรื่องต้นทุนที่น้อยลงนั้นเป็นเรื่องจริงในแง่หนึ่ง แต่ก็เป็นภาพลวงตาในระยะยาว เป็นเรื่องจริงที่บุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้งมีราคาถูกกว่าบุหรี่มวนหนึ่งซองในหลายกรณี แต่เนื่องจากการตลาดล่าเหยื่อมุ่งเป้าที่เด็กและเยาวชน ผู้ใช้รุ่นเยาว์จึงติดบุหรี่ไฟฟ้าได้อย่างง่ายดาย และด้วยเหตุนี้จึงใช้เงินจำนวนมหาศาลในการซื้อผลิตภัณฑ์ที่สร้างความเสียหายต่อสุขภาพเป็นเวลาหลายปีหรือตลอดชีวิต ดังนั้นผู้ใช้จึงสูญเสีย แต่ผู้ผลิตได้รับผลประโยชน์เมื่อผู้ผลิตส่งผ่านความเสียหายไปยังผู้ใช้และสังคม ซึ่งพวกเขาทำการตลาดเฉพาะกับเยาวชนและผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาว เพราะหากไม่มีตลาดนี้ ธุรกิจของพวกเขาก็จะลดลง และตายไปในที่สุด [11]

5. ให้ทางเลือกผ่านสไตล์และรสชาติ

ความเป็นจริง : เป็นความจริงที่น่าเสียดายที่อุตสาหกรรมยาสูบได้ประสบความสำเร็จในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าร่วมกันระหว่างผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ของตน ผู้ใช้จะรู้สึกดีว่าสามารถเลือกประเภทของบุหรี่ไฟฟ้า โดยเลือกแบรนด์ตามที่ผู้ใช้ต้องการ และรสนิยมที่ผู้ใช้ต้องการ การตัดสินใจเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเป็นรายบุคคลทำให้ผู้ใช้รู้สึกเหมือนสามารถควบคุมได้ ดังนั้นพวกเขาจึงรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจในการเลือกผลิตภัณฑ์ของตน เป็นเทคนิคการตลาดที่ใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่จำเป็นและสร้างความเสียหาย นอกจากนี้บริษัทยาสูบ/บุหรี่ไฟฟ้ายังสร้างความภักดีผ่านร้านค้าพิเศษและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างแบรนด์ตัวเองว่าเป็นทางเลือกไลฟ์สไตล์ที่มีความหมาย สิ่งนี้สามารถเห็นได้จากอินฟลูเอนเซอร์บนโซเชียลมีเดียที่แบรนด์ใช้ในการสร้างผู้ติดตามผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า [12]

เยาวชนใช้บุหรี่ไฟฟ้า มีปัญหา ตรงไหน ?

คำตอบ : ทุกแห่งแสดงให้เห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้าเป็นตลาดผู้ใช้นิโคตินสำหรับเยาวชน ไม่ใช่ตลาดสำหรับการเลิกบุหรี่สำหรับผู้ใหญ่

บางประเทศอยู่ภายใต้ภาพลวงตาว่าพวกเขาสามารถจำกัดการใช้บุหรี่ไฟฟ้าให้กับผู้สูบบุหรี่ที่พยายามเลิกเท่านั้น ตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร ก็ถูกท่วมด้วยผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าและผู้ใช้ เนื่องจากระบบการกำกับดูแลไม่ได้เตรียมไว้สำหรับการไหลเข้าของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการดัดแปลงบุหรี่ไฟฟ้าที่ผิดกฎหมาย เช่น บุหรี่ไฟฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง (Disposable Pod) โดยยอดขายบุหรี่ไฟฟ้าเติบโตอย่างรวดเร็วและสร้างผลกำไรมหาศาล แสดงให้ผู้ผลิตนิโคตินเห็นว่าพวกเขาสามารถดึงดูด (ผู้เสพติด) ผู้ใช้รุ่นใหม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่อุตสาหกรรมยาสูบเคยเรียกว่า ‘ผู้สูบบุหรี่ทดแทน’

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม ค.ศ.2022 **CDC ของสหรัฐอเมริกา** ได้ออกรายงานที่แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมากกว่า 2.5 ล้านคน ใช้บุหรี่ไฟฟ้าในปีค.ศ.2022 โดยตั้งข้อสังเกตว่า “ธุรกิจยาสูบ ผลิตบุหรี่ไฟฟ้า แต่งกลิ่น อุปกรณ์ใช้แล้วทิ้ง และแบรนด์ต่างๆ มากมาย คุกคามสุขภาพของเยาวชนในประเทศของเรา” [13]

ออสเตรเลีย พัฒนากฎระเบียบที่อนุญาตให้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าได้เฉพาะเมื่อต้องได้รับใบสั่งแพทย์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม อุปกรณ์ผิดกฎหมายยังคงหลั่งไหลเข้าสู่ออสเตรเลีย ส่งผลให้เกิดข้อกำหนดใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2024 รัฐบาลได้กำหนดข้อจำกัดที่เข้มงวดเกี่ยวกับการนำเข้า การจำหน่าย การโฆษณา และการขายผลิตภัณฑ์และของเหลวบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งชนิดที่มีนิโคตินและไม่มีนิโคติน [14]

เมื่อวันที่ 28 มกราคม ค.ศ.2024 **สหราชอาณาจักร** ได้ประกาศแผนการที่จะดำเนินการเพื่อจัดการกับปัญหาการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชน โดยการห้ามการสูบบุหรี่ฟ้าแบบใช้แล้วทิ้ง จำกัดรสชาติและบรรจุภัณฑ์ของบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อลดการดึงดูดใจเด็กๆ และเพื่อปราบปรามการขายบุหรี่ไฟฟ้าแก่ผู้เยาว์ เจ้าหน้าที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการ ‘ทันที’ เพื่อจัดการกับร้านค้าที่ขายยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้าแก่ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งคิดค่าปรับสูงสุด 2,500 ปอนด์ [15]

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของบุหรี่ไฟฟ้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนอุตสาหกรรมยาสูบที่จะใช้เหตุผลที่ว่า **“ช่วยลดอันตราย”** ในการผลิตผลิตภัณฑ์นิโคตินทางเลือกแทนบุหรี่ ซึ่งการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความพยายามดำเนินไป *“เพื่อยืดอายุความสามารถในการทำกำไรสำหรับบริษัทยาสูบ ไม่ใช่เป็นการค้นหาอย่างจริงใจเพื่อบรรเทาอันตรายของการสูบบุหรี่ในสังคม”* [16]

การต่อต้านการใช้บุหรี่ไฟฟ้า

มีหลายวิธีในการตอบโต้อุตสาหกรรมยาสูบ ในขั้นต้น เราต้องตระหนักว่าอุตสาหกรรมยาสูบและบุหรี่ไฟฟ้าทำการส่งเสริมบุหรี่ไฟฟ้าแก่เยาวชนเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนเอง แต่ไม่ใช่เพื่อลดหรือกำจัดอันตรายจากการสูบบุหรี่ดั้งเดิมได้ดังที่พวกเขามักกล่าวอ้าง สิ่งนี้เห็นได้ชัดเจนจากการตรวจสอบการตลาดสำหรับเยาวชนที่ไม่เคยสูบบุหรี่มาก่อนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ทราบกันว่าเยาวชนและผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาวใช้กันอย่างมาก โดยเยาวชนใช้แท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนที่มีแอปพลิเคชันสำหรับเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ น่าเสียดายที่อุตสาหกรรมยาสูบสามารถออกแบบข้อความดิจิทัลที่เจาะลึกแพลตฟอร์มที่เยาวชนใช้กันทั่วไป แม้ว่าแพลตฟอร์มเหล่านี้จะห้ามการแสดงผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าก็ตาม ซึ่งหมายความว่าฝ่ายควบคุมยาสูบจะต้องนำเสนอมาตรการป้องกันใหม่จากการบุกรุกของบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เยาวชนโดยผ่านแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นและเยาวชน ให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมเท่ากันอุตสาหกรรมยาสูบ

การประชุมล่าสุดของภาคีกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ได้เพิ่มแนวปฏิบัติในมาตรา 13 ว่าด้วยการโฆษณา การส่งเสริม และการสนับสนุนยาสูบ (TAPS) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลที่ยาสูบสนใจใช้เพื่อโน้มน้าวเยาวชนให้ใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบทางเลือก เช่น บุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งแนวทางเหล่านี้เมื่อประเทศสมาชิกนำมาใช้จะสามารถลดการใช้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ของเยาวชนได้ดีขึ้น [17]

อย่างไรก็ตาม ประเทศที่สั่งห้ามบุหรี่ไฟฟ้ายังคงพยายามดิ้นรนที่จะจำกัดการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชน เนื่องจากบริษัทยาสูบและบริษัทบุหรี่ไฟฟ้าละเลยหรือเพิกเฉยต่อกฎหมายที่ห้ามการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์มดิจิทัล Instagram มีนโยบายที่จะไม่โปรโมตผลิตภัณฑ์ยาสูบ อย่างไรก็ตาม การวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับยาสูบปรากฏขึ้น และ 80% ของเนื้อหานั้นเป็นเนื้อหาที่สนับสนุนยาสูบ (pro-tobacco content) [18]

เอกสารวิชาการแสดงให้เห็นว่าธุรกิจบุหรี่ไฟฟ้าใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลที่เป็นมิตรต่อเยาวชน จึงมีความจำเป็นในการขจัดการส่งเสริมผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าที่ดึงดูดใจเยาวชน ซึ่งการให้ความรู้แก่เยาวชนเกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งสำคัญ แต่ความเท็จจากอุตสาหกรรมยาสูบเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่แสดงต่อเยาวชนอย่างต่อเนื่องบนแพลตฟอร์มที่พวกเขาใช้และไว้วางใจมักจะโน้มน้าวใจพวกเขาได้ดีกว่า **ดังนั้นการรณรงค์ผ่านสื่อโดยเยาวชนถึงเยาวชนเกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้ามีความจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยคำโกหกของอุตสาหกรรมยาสูบ และจะต้องจัดเตรียมข้อความและผู้ส่งสารที่น่าเชื่อถือให้กับเยาวชน เพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาจะไม่ตกเป็นเหยื่อให้ใช้ยาสูบ/บุหรี่ไฟฟ้าตลอดชีวิต** [19, 20]

References:

1. US Surgeon General. E-Cigarette Use Among Youth and Young Adults: A Report of the Surgeon General [Internet]. National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion (US) Office on Smoking and Health. Atlanta (GA): Centers for Disease Control and Prevention (US); 2016. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK538684/.
2. Fadus MC, et al. The rise of e-cigarettes, pod mod devices, and JUUL among youth: Factors influencing use, health implications, and downstream effects. Drug Alcohol Depend. 2019 Aug 1; 201: 85–93. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7183384/#R76.
3. Times Standard. Best Disposable Vapes of 2024: 7 Popular Products With Premium Quality. 16 Feb 2024. https://www.times-standard.com/2024/02/12/disposable-vape/.
4. Tobacco Control Legal Consortium. The Verdict Is In: Findings from United States v. Philip Morris, Light Cigarettes, 2006, p. 1.
5. Hamann SL, et al. (2022). Electronic Cigarette Harms: Aggregate Evidence Shows Damage to Biological Systems. International Journal of Environmental Research and Public Health, 20(19), 6808. https://doi.org/10.3390/ijerph20196808.
6. Fortuna G. E-cigarettes should be treated as a normal consumer good, industry says. Euractiv. 29 March 2019 https://www.euractiv.com/section/health-consumers/news/e-cigarettes-should-be-treated-as-a-normal-consumer-good-industry-says/.
7. Ari A. A path to successful patient outcomes through aerosol drug delivery to children: a narrative review. Annals of Translational Medicine. 15 April 2021. Vol 9, No. 7; https://atm.amegroups.org/article/view/50416/html.
8. Benowitz NL. Pharmacology of nicotine: addiction, smoking-induced disease, and therapeutics. Annu Rev Pharmacol Toxicol. 2009;49:57-71. doi: 10.1146/annurev.pharmtox.48.113006.094742. PMID: 18834313; PMCID: PMC2946180.
9. Le Foll B, et al. Tobacco and Nicotine Use. Nat. Rev. Dis. Primers 2022, 8, 19.
10. Infographic on nicotine dose from e-cigarettes. https://www.dailymail.co.uk/health/article-13074735/effects-vaping-body-compared-cigarettes.html.
11. Tobacco Control Legal Consortium. The Verdict Is In: Findings from United States v. Philip Morris, Marketing to Youth. 2006, p. 6.
12. Report on Korean marketing of IQOS, the heated tobacco product of Philip Morris; https://www.trc.or.th/en/global-marketing-of-iqos-the-philip-morris-campaign-to-popularize-heat-not-burn-tobacco-report-from-stanford-university-outlines-the-marketing-push-by-pmi-for-iqos/.
13. CDC Newsroom Release. More than 2.5 Million Youth Reported E-Cigarette Use in 2022. Oct 2022. https://www.cdc.gov/media/releases/2022/p1007-e-cigarette-use.html.
14. Samantha Howe S, et al. The Australian Government's new vaping policy should be part of a larger plan towards a tobacco endgame.Med J Aust || doi: 10.5694/mja2.52197. https://www.mja.com.au/journal/2024/220/4/australian-governments-new-vaping-policy-should-be-part-larger-plan-towards a tobacco endgame. 22 Jan 2024.
15. Creating a smokefree generation and tackling youth vaping: what you need to know. Posted by:DHSC Media Team, 30 January 2024; https://healthmedia.blog.gov.uk/2024/01/30/creating-a-smokefree-generation-and-tackling-youth-vaping-what-you-need-to-know/.
16. Hale Y, et al. Pharmaceuticalisation as the tobacco industry's endgame BMJ Glob Health. 2024 Feb 5;9(2):e013866. https://gh.bmj.com/content/bmjgh/9/2/e013866.full.pdf.
17. Digital Danger: How to Protect Young People From Online Tobacco Marketing; https://exposetobacco.org/news/tobacco-social-media-regulations/.
18. Instagram Tobacco Marketing overshadows warnings about E-cigarettes Laestadius L, et al. Tobacco, nicotine and counter-marketing promotions using Instagram's branded content tool. Tobacco Control Published Online First: 30 December 2023. doi: 10.1136/tc-2023-058301. https://tobaccocontrol.bmj.com/content/early/2023/12/30/tc-2023-058301.
19. Mylocopos G, et al. Intervention for Preventing E-cigarette Use Among Children and Youth; A Systematic Review. American Journal of Preventive Medicine. Feb 2024. 66(2); 351-370. https://www.ajpmonline.org/article/S0749-3797(23)00389-6/fulltext.
20. kNOw Vape. Using social media to teach youth about dangers of vaping. 30 Jan 2024. https://localnews8.com/health/2024/01/24/using-social-media-to-teach-youth-about-dangers-of-vaping/

จิตแพทย์แนะ พ่อแม่สร้างพื้นที่อบอุ่นในใจ ลูกจะปลอดภัยจากบุหรี่ไฟฟ้า

จากจิตแพทย์ถึงคุณพ่อคุณแม่ทั้งหลาย
How to รับมือกับบุหรี่ไฟฟ้าตัวร้าย

- ต้องหมั่นพูดคุย ใกล้ชิดกับลูกในการให้แง่คิดโทษของบุหรี่ไฟฟ้าและวิธี/ทักษะปฏิเสธกับลูก
- หมั่นสังเกตพฤติกรรมที่ผิดปกติของลูก เช่น อารมณ์ขึ้นๆ ลงๆ ก้าวร้าว
- สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับลูก ลดการตำหนิ สร้างพื้นที่อบอุ่นหัวใจ และสร้างความนับถือตนเองให้กับลูก
- ช่วยกันส่งเสียงไปถึงรัฐบาลว่า **"ลูกหลานไทยไม่เอาบุหรี่ไฟฟ้า"**

รศ.นพ.ศิริไชย หงษ์สงวนศรี
หัวหน้าหน่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี

เด็กไทยเสี่ยงหนัก! บุหรี่ไฟฟ้าเกลื่อนออนไลน์ ซื้อง่าย แถมมีขายใกล้โรงเรียน
7 ขวบก็ทดลองสูบแล้ว พ่อแม่ใจสลาย! เด็กประถมสูบพอด!
ครอบครัวที่อบอุ่นเข้มแข็งคือเกราะที่ปลอดภัยในการปกป้องเด็ก สร้างความเข้มแข็งให้ลูก เด็กจะสามารถปฏิเสธสิ่งเสพติดได้

ผศ.ดร.ศรีรัช ลาภใหญ่ โครงการพัฒนา เฝ้าระวังขยายผลและจัดการความรู้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสุขภาพ
Issue 9/2/67

แนะผู้ปกครอง
สังเกตลูกหลานใช้บุหรี่ไฟฟ้า

ได้กลิ่นตัวหอมติดตัว โดยไม่ทราบแหล่งที่มา

เจอผลิตภัณฑ์ที่ไม่คุ้นเคยเช่น
อุปกรณ์เครื่องเขียน อุปกรณ์ไฟฟ้ารูปร่างแปลกตา

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป
เช่น แสดงอาการกระวนกระวาย ปลีกตัวออกจากสังคม
อารมณ์ฉุนเฉียว เนื่องจากผลจากการติดนิโคติน

หากผู้ใดพบเห็นการลักลอบขายบุหรี่ไฟฟ้าหรือน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า
สามารถแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองในท้องที่นั้นๆ
เพื่อดำเนินคดีได้ หรือ แจ้งเบาะแสได้ที่สายด่วน สคบ. 1166 หรือเว็บไซต์ www.ocpb.go.th

เกร็ดความรู้...

บุหรี่ไฟฟ้า คือ
เป็นอุปกรณ์สูบชนิดใหม่ ที่ผู้สูบจะได้รับสารเคมีต่างๆ เข้าสู่ร่างกายโดยไม่มีควันจากกระบวนการเผาไหม้
เหมือนบุหรี่ปกติ แต่ใช้กลไกไฟฟ้าทำให้เกิดความร้อนและไอน้ำ สารสำคัญที่พบมากในบุหรี่ไฟฟ้า
เช่น นิโคติน โพรไพลีนไกลคอล กลีเซอรีน สารแต่งกลิ่นและรส เป็นต้น

นิโคติน (Nicotine) คือ
เป็นสารเสพติดที่พบได้ทั้งในบุหรี่ไฟฟ้าและบุหรี่ปกติ มีผลทำให้ร่างกายของผู้สูบเสพติดการสูบบุหรี่
โดยเมื่อนิโคตินเข้าสู่ร่างกายจะไปกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เพิ่มความดันโลหิต เพิ่มอัตราการเต้น
ของหัวใจและการหายใจ

โรคมะเร็งปอด โรคปอดอักเสบ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน สมองทำงานลดลง

เมื่อรู้ว่าลูกหลานใช้บุหรี่ไฟฟ้า

ตั้งสติ ใช้เหตุผล ไม่ดุด่า หรือลงโทษรุนแรง

อธิบายโทษของบุหรี่ไฟฟ้า

ไปพบแพทย์เพื่อเข้ารับการบำบัด
เลิกบุหรี่ไหว Quitline 1600

อ้างอิง : มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

สคบ. 1166 Pantip www.ocpb.go.th

หายนะที่คืบคลานสู่ลูกหลาน!!

‘ผู้ปกครอง’ เฝ้าระวัง!! ‘บุหรี่ไฟฟ้า’ แปลงร่างเป็น ‘Toy Pod’ ผลิตเลียนแบบ ‘ตุ๊กตา-ของเล่น-กล่องขนม’ หวั่นระบาดสู่เด็ก

รู้ทันการณ์ รู้ทันกล
อุตสาหกรรมบุหรี่ไฟฟ้า
จัดโดย...สาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบโหนดภาคใต้
เล่ห์กลลวง..อุตสาหกรรมยาสูบต่อเด็กและเยาวชน
โดย คุณนูรตัสนีม อูมูดี (นักวิจัย)
ผลการสำรวจสถานการณ์การใช้บุหรี่ไฟฟ้า
และปัจจัยด้านสื่อในเด็กและเยาวชนภาคใต้
โดย คุณฟาตอนะห์ จารู (นักวิจัย)
ผลกระทบต่อสุขภาพและสังคมจากบุหรี่ไฟฟ้า
โดย รศ.ดร.พญ.รัศมี โชติพันธุ์วิทยากุล (จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น)
วันเสาร์,
20 มกราคม 2567
เวลา 09.00-12.00 น
มีอาหารรับรองสำหรับผู้ที่ลงทะเบียน
ณ ห้อง 527 ชั้น 5
อาคารแพทยศาสตรศึกษาราชนครินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
หาดใหญ่ จ.สงขลา

"สินามิ บุหรี่ไฟฟ้า"
ถาโถมใส่เยาวชนไทย
Thai PBS 3
19: 49
พ.ศ. 2565
เยาวชนไทย
อายุ 13-14 ปี
มีประวัติสูบบุหรี่ไฟฟ้า
เข้ารับการรักษาใน
ICU
จำนวนหนึ่ง
ข้อมูลจาก ศ.พญ.สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์
ศจย. คณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี
บางคนต้องใส่เครื่องช่วยหายใจไปตลอดชีวิต

สูบบุหรี่ไฟฟ้า = สูบแคดเมียม

ในน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้ามี <u>สารแคดเมียม</u> ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง และยังมีสารอันตรายอื่น ๆ อีกหลายชนิด เช่น ตะกั่ว นิกเกิ้ล น้ำยาดองศพ ยาฆ่าแมลง และสารเสพติดนิโคติน ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกา

Thai Tobacco Watch บุหรี่ไฟฟ้า 101

OSCC Consulting

บุหรี่ไฟฟ้า

- ไม่ได้มีความปลอดภัยไปกว่าการใช้บุหรี่ปกติ
- มีนิโคติน ทำให้เกิดการเสพติด และมีสารอันตรายอื่น ๆ ที่ส่งผลเสียต่อปอด หัวใจ หลอดเลือด ไต และสมอง

เยาวชนและคนอายุน้อยที่ติดบุหรี่ไฟฟ้ามีผลต่อคุณภาพชีวิต และประสิทธิภาพการทำงานในอนาคต รวมถึงเพิ่มความเสี่ยงในการใช้สารเสพติดชนิดอื่น

◆ รศ.นพ.ชัยยศ คงคติธรรม ◆

OSCC.Consulting www.oscc.consulting

**บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ห้ามนำเข้า ห้ามครอบครอง ห้ามจำหน่าย และให้บริการกับประชาชน

สสส | สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย THAILAND YOUTH INSTITUTE (TYI) | บุหรี่ไฟฟ้า ไฟฟ้น จน ตาย

5 ข้อสังเกต "บุหรี่ไฟฟ้า"

แบบ Pod & Toy Pod

1. มีรูชาร์จแบต

2. มีกลิ่นคล้ายผลไม้ หรือเมนทอล

3. คล้องคอคล้าย เสปรย์แอลกอฮอล์

4. รูปทรงคล้าย อุปกรณ์การเรียน

5. มีรูไว้สำหรับสูบ

Pod

Toy Pod

จุดต่างที่เห็นได้ชัดระหว่าง Pod & Toy Pod

Pod มีรูปลักษณ์คล้ายอุปกรณ์การเรียน

Toy Pod มีลักษณะคล้ายการ์ตูนหรือของเล่น

บริษัทบุหรี่ไฟฟ้า

หยุด

โกหกได้แล้ว

บุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า = ยาเสพติด

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ 108 ถนนประดิพัทธ์ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

Tol : 064-5853818 **Website :** https://www.trc.or.th **Email :** webmaster@trc.or.th

https://www.facebook.com/TRCTobaccoControlResearch https://twitter.com/@trcorth

https://www.youtube.com/user/TRCthailandchanel Tiktok: https://www.tiktok.com/@trccreativemedia